

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Vnější vztahy a komunikace
Oddělení Informační podpora a knihovna

Finanční a ekonomické Informace

Dokumentační bulletin MF

Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů

4/2020

Duben

Finanční a ekonomické

INFORMACE

Dokumentační bulletin MF

Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů

Vydavatel:

Ministerstvo financí,
odbor Vnější vztahy a komunikace
Oddělení Informační podpora
a knihovna

IČ 00006947

Technická redakce:

Mgr. J. Machonský

Redakční rada:

Mgr. J. Benda, Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. L. Horáčková, Bc. I. Janoušková,
Mgr. Martin Lukeš, Mgr. J. Machonský,
Bc. H. Nováková, PhDr. L. Tvrda,
Mgr. E. Vaňová

Evid. číslo periodického tisku:

MK ČR E 18634

Identifikační číslo ISSN: 1804-7262

Redakce:

Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Distribuce:

Ministerstvo financí,
odbor Vnější vztahy a komunikace,
odd. Informační podpora a knihovna,
Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Číslo odevzdáno do tisku 7. 5. 2020
Vychází 1x měsíčně, zdarma

Elektronický archiv:

<http://knihovna.mfcz.cz/bulletin.php>
(intranet)

[http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/
sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/
dokumentacni-bulletin](http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/dokumentacni-bulletin) (internet)

Do čísla přispěli:

Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. L. Horáčková, Bc. I. Janoušková,
Mgr. Martin Lukeš, Bc. H. Nováková,
PhDr. L. Tvrda, Mgr. E. Vaňová

Vážení čtenáři,

předkládáme Vám dubnové číslo dokumentačního bulletinu Finanční a ekonomické INFORMACE. Nabízí jako obvykle souhrn nejnovějších odborných článků, knih a jiných informačních zdrojů vztahujících se k problematice Ministerstva financí a jeho resortu.

V rubrice Podrobně k tématům najdete přehledový článek „Koronabondy – staronové řešení staronových problémů?“, který se věnuje mechanismům EU pro zvládání krizových situací, jež stejně jako v průběhu minulé hospodářské krize polarizují zejména členy Evropské měnové unie v oblasti emise společných dluhopisů. Takový způsob rozložení dluhové zátěže oživuje dřívější spory, kdy státy nejvíce zasažené předchozí krizí volají po definici dluhu jako společného, zatímco státy prosazující přísnější rozpočtovou disciplínu upřednostňují ponechání zátěže na jednotlivých státech. Vystávají tak opět otázky týkající se solidarity a soudržnosti EU jako celku. Je však třeba zároveň dodat, že odhlédneme-li od emotivnosti debaty za současné situace, panuje nejednotnost v názoru na koronabondy i v odborných kruzích, ať už se debata stáčí k finančnímu či morálnímu aspektu věci.

Věříme, že Vás pravidelný přehled nových informačních pramenů zaujme. Rádi Vám zajistíme plné texty článků i požadované knihy.

Mgr. J. Benda
vedoucí redakční rady

Texty publikované v tomto bulletinu nevyjadřují názor redakce ani nejsou oficiálním stanoviskem Ministerstva financí. Uvedené informace odrážejí aktuální trendy a komentáře v odborné literatuře.

AKTUALITY

Evropská komise navrhla aktivovat obecnou únikovou doložku Paktu o stabilitě a růstu:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/cs/ip_20_499

Poslanci schválili novelu zákona o státním rozpočtu na rok 2020, která vychází z aktualizované makroekonomické predikce MF

<https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2020/poslanci-schvalili-aktualizovanou-novelu-38281>

Publikováno na webu

Makroekonomická predikce - duben 2020:

<https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/makroekonomika/makroekonomicka-predikce/2020/makroekonomicka-predikce-duben-2020-38089>

Monitoring

Pravidelný speciální monitoring za období 6. 4. 2020 – 6. 5. 2020 se tentokrát věnuje tématu:

Zrušení daně z nabytí nemovitosti

Byl zpracován z tištěných médií, televize, rozhlasu a internetových serverů a naleznete jej včetně archivu starších monitoringů v sekci Monitoring médií na adrese:

<http://knihovna.mfcr.cz/monitoring.php>

O B S A H

Podrobně k tématu.....	5
Koronabondy – staronové řešení staronových problémů?	5
Dokumentace českého a zahraničního tisku.....	8
Daně.....	8
Ekonomické vědy. Ekonomie	14
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	15
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny.....	21
Obchod. Cla. Mezinárodní finance	23
Podnik a podnikání.....	27
Pojišťovnictví. Sociální péče.....	28
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	29
Právo.....	31
Statistika. Demografie. Sociologie.....	33
Účetnictví	33
Veřejná správa.....	34
Veřejné finance. Rozpočet	34
Životní prostředí.....	36
Ostatní	37
Přehled nových knih.....	42

Koronabondy – staronové řešení staronových problémů?

Mgr. Martin Lukeš

Oddělení 7403, Informační podpora a knihovna

Pandemie nemoci Covid-19 zasáhla světové dění s nečekanou razancí. Epidemie, zpočátku lokálního rozsahu, s prvním ohniskem v čínském městě Wu-Chan v průběhu ledna 2020, se v následujícím čtvrtletí rozšířila do více než 180 zemí a přerostla tak v událost globálního ekonomického, a do budoucna možná i politického charakteru. V jako součást prevence jsou plošně uplatňována karanténní opatření, zpravidla dočasně ochromující lokální ekonomickou aktivitu a druhotně vyvolávající širší dominový efekt narušením exportních a importních řetězců. Bezprostřední efekt, přesahující hranice, tak byl dvojitý: silný propad exportovaných subdodávek zejména v oblasti elektroniky, automobilového průmyslu a farmacie, a nárazový pokles odbytu importovaného zboží kvůli uzavření obchodů kvůli karanténním opatřením. Od první poloviny února je často zmiňován fenomén tzv. černé labutě, tj. neočekávané situace s mimořádným dopadem. První případ nemoci mimo Čínu byl zaznamenán v Thajsku již 13. ledna, 25. ledna pak na evropské půdě, ve Francii, 30. ledna pak v Itálii¹. Situace záhy dosáhla úrovně pandemie dle definice WHO s nutností přijmout stejná razantní opatření, jako přijala samospráva ve Wu-Chanu, do té doby komentována jako drakonická a pro Evropu stěžejí představitelná.

V řádu týdnů však byla ke stejným opatřením nucena přistoupit Itálie, a spolu s ní následně většina evropských států. Zavedení do různé míry restriktivních opatření, omezujících pohyb osob, služby a exportní produkci v řadě členských zemí EU současně mělo paralyzující účinek na hospodářství. Omezení volného pohybu osob, osobní dopravy a služeb až na nejnужnější způsobilo skokový propad soukromého sektoru. Státní sektor je tak zatížen nejen nárazovými výdaji v oblasti zdravotnictví, ať již v rámci preventivních opatření, či zvýšených nákladů na poskytování akutní zdravotní péče, ale i poklesem příjmů z daňových odvodů a podpůrnými programy pro soukromý sektor. Jejich podoba se v jednotlivých členských státech liší, avšak společným jmenovatelem je zavedení tzv. kurzarbeitu² v různých formách (např. v ČR jako součást programu Antivirus). Důsledkem těchto faktorů je pokles hospodářského růstu s perspektivou možné recese a růst rozpočtových schodků, a tím pádem i státních dluhů³.

Za dané situace se tak reakce na celounijní úrovni stala nevyhnutelnou, s prioritou v opatřeních na ochranu společné evropské měny. Reálná výše ekonomických dopadů je stále předmětem odhadů, bezpochyby však budou nezanedbatelné. Německo jako jeden z tahounů evropské ekonomiky očekává kvůli dvouměsíční karanténě meziroční čtrnáctiprocentní pokles růstu s náklady, jejichž výše se může vyšplhat až k půl miliardě eur⁴, v případě ekonomicky méně stabilních států pak bude situace ještě komplikovanější. EU má pro zvládnání krizových událostí řadu mechanismů, z nichž některé byly navrženy, zavedeny či použity během krize v letech 2009-2012. Jejich konkrétní využití, zejména v oblasti společného programu pro rozpočtovou zodpovědnost, je předmětem intenzivních jednání, která v mnohém připomínají situaci během předešlé hospodářské krize, především neshody mezi středomořskými státy (Itálie, Španělsko) a severní částí Evropy (Německo, Holandsko, Švédsko, Finsko aj.). Ozvěny předchozí mezní situace jsou patrné v polarizaci členů EMU v oblasti emise společných dluhopisů, a obecně otázky rozložení dluhové zátěže. Spory o aplikaci Evropského stabilizačního mechanismu (ESM) nabyly rozměru sporu odlišných přístupů na úrovni jednotlivých členských států, kdy lze obecně říci,

¹ Přesnější údaje k chronologii pandemie např. zde: Přesnější údaje k chronologii pandemie např. zde: Timeline of the COVID-19 pandemic. Wikipedia: The Free Encyclopedia [online]. [cit. 2020-05-04]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Timeline_of_the_COVID-19_pandemic

² Kurzarbeit je forma dohody mezi zaměstnancem, zaměstnavatelem a státem, kdy zaměstnavatel namísto propouštění zkracuje pracovní dobu a ušlý příjem zaměstnancům uhradí stát. Více o kurzarbeitu v ČR např. zde: <https://www.spcr.cz/muze-vas-zajimat/pravni-infosevis/13526-kurzarbeit-nejcastejsi-otazky-a-odpovedi-k-programu-antivirus>

³ Was die EZB gegen den Coronavirus-Schock tun könnte. Frankfurter Allgemeine Zeitung [online]. 12. 3. 2020 [cit. 2020-05-04]. Dostupné z: www.proquest.com

⁴ ESM, Coronabonds or „Marshall plan“: How the EU could manage the Coronavirus fallout. Asia news monitor [online]. 8. 4. 2020 [cit. 2020-05-04]. Dostupné z: www.proquest.com

že státy výrazněji zasaženy předchozí krizí (Itálie, Francie, Španělsko) důrazně volají po definici dluhu jako společného, zatímco státy, prosazující přísnější rozpočtovou disciplínu (Německo, Holandsko, Dánsko, Švédsko) preferují ponechání zátěže na jednotlivých státech. Vedle ekonomické roviny tak debata o společném postupu nabyla i rozměru debaty v politické rovině o solidaritě a soudržnosti EU jako celku.

Možností, jak postupovat, je projednáváno několik, shodně se však dotýkají způsobu využití Evropského stabilizačního mechanismu, resp. jeho záchranného fondu, uvolnění pravidel deficitu státního rozpočtu, a role Evropské centrální banky. Záchranný fond ESM může dle svého předsedy Mariana Centena v rámci preventivní finanční pomoci uvolnit až 240 miliard eur, Evropská investiční banka má možnost nabídnout půjčky s cílem záchrany malých a středních podniků ve výši 25 miliard eur s tím, že částka může být dle vyjádření banky navýšena až na 200 miliard při společném financování EIB a členy eurozóny⁵. Dalším opatřením je iniciativa SURE (*Support to mitigate unemployment risks*) s navrhovanou dispozicí ve výši až 100 miliard eur pro pokrytí nákladů spojených s rostoucí nezaměstnaností⁶. Ve hře je i revize společného rozpočtu pro roky 2021-2027 prosazovaná prezidentkou Evropské komise Ursulou von der Leyen⁷, spolu s opatřeními pro zachování likvidity⁸. Mezi ně patří i program nákupu dluhopisů „PEPP“ (*Pandemic emergency purchase programme*)⁹ Evropskou centrální bankou v objemu přinejmenším 750 miliard eur. A konečně sporný koncept eurobondů, v aktuální situaci překřtěných na tzv. koronabondy.

Právě možnost emise společných dluhopisů eurozóny se znovu stala značně ožehavým tématem, kdy situace připomíná vrchol krize eurozóny v letech 2011-2012. Stejně jako dříve se jedná o dluhopisy s pevnou úrokovou sazbou, emitované orgánem eurozóny (v tomto případě Evropskou centrální bankou). Pozitivním efektem tzv. koronabondů je rozložení dluhové zátěže, a tedy její zmírnění ve státech, které by v rámci redukce škod musely přistoupit k vysokému zadlužení. Relativní nevýhodou – a zčásti i jádrem problému – je však skutečnost, že tímto poruší princip rozpočtové zodpovědnosti jednotlivých členů eurozóny a rozložení dluhu zvýší úrokové sazby ve státech, které tento přístup prosazují¹⁰. Celou situaci značně komplikuje nejednotnost na úrovni jednotlivých států eurozóny i v odborných kruzích, konflikt finančního a morálního aspektu a místy i emotivnost debaty jako takové¹¹. Morální rovina je zmiňována zastánci i odpůrci koronabondů; zastánci argumentují nutností solidarity na úrovni národních vlád v době krize, odpůrci naopak drží linii fiskální zodpovědnosti v úvaze, že přístup rozložení dluhu by znevýhodnil státy s vyrovnaným rozpočtem, které by nesly nepoměrnou zátěž. V obou případech pak postoj ovlivňuje domácí politická situace, neboť těžké hledání konsensu může v době ekonomického propadu posílit argumenty euroskeptických stran¹². Základní myšlenky obou stran pregnantně shrnuje dvojí komentář Ruth Berschens a Jana Hildebranda v *Handelsblattu*. R. Berschens podotýká, že koronavirová krize zasáhla nejvíce ekonomicky nejslabší státy eurozóny, obává se přetížení ECB v jejím úsilí o záchranu menších států, nehledě na skutečnost, že 19 států eurozóny by společnými silami zvládlo umořit italské náklady bez větších obtíží. Otevírá se také možnost integrace v oblasti kapitálového trhu tak, že by byl schopen konkurovat Wall Streetu, a etablance eura jako zcela nezávislé světové měny. Tomu

⁵ JOYNER, Ella. What options are on the table ar crisis EU finance talks? *DPA International* [online]. 7. 4. 2020. [cit. 2020-05-04] Dostupné z: www.proquest.com

⁶ SURE: A European instrument for temporary Support to mitigate Unemployment Risks in an Emergency (SURE). *Oficiální internetová stránka Evropské unie* [online]. 2020 [cit. 2020-05-04]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-financial-assistance/loan-programmes/sure_en

⁷ JOYNER, Ella. What options are on the table ar crisis EU finance talks? *DPA International* [online]. 7. 4. 2020. [cit. 2020-05-04] Dostupné z: www.proquest.com

⁸ SIEMS, Dorothea. Sargnagel Corona-Bonds. *Die Welt: Ausgabe Berlin* [online]. 2020, (3) [cit. 2020-05-04]. Dostupné z: www.proquest.com

⁹ Neuer Stil, Neue Einigkeit. *Handelsblatt*. Frankfurt, 2020(60), 25. 3. 2020, s. 30-31. ISSN 0017-7296.

¹⁰ LACZYNSKI, Michael. Corona-Anleihe: Alte Idee mit neuer Schutzmaske. *Die Presse* [online]. Vienna, 2020 [cit. 2020-05-04]. Dostupné z: www.proquest.com

¹¹ BRAUNBERGER, Gerald. Probleme der Corona-Bonds. *Frankfurter Allgemeine Zeitung* [online]. 30. 3. 2020 [cit. 2020-05-04]. Dostupné z: www.proquest.com

¹² BOFFEY, Daniel. Coronavirus delivers a 'moment of truth' on the meaning of the EU. *The Guardian* (Online) [online]. 23. 3. 2020 [cit. 4. 5. 2020]. Dostupné z: www.proquest.com

oponuje Jan Hildebrand stručně argumentem, že stávající mechanismy, totiž ESM a nákup dluhopisů jsou ověřenými a dostačujícími prostředky. Program PEPP také představuje formu sdílení dluhu, nicméně společné dluhopisy nejsou logickým pokračováním, naopak by byly příčinou finančních, ale i politických škod¹³. Další argument do debaty vnesla Evropská komise návrhem zotavovacího fondu ve výši 300 miliard eur, který by byl zahrnut do plánovaného rozpočtu pro léta 2021-2027¹⁴ v případě, že Itálie ustoupí od požadavku na emisi společných dluhopisů. Konsenzus se však zdá být v nedohlednu. Vývoj situace v oblasti unijní krizové podpory a zejména „koronabondů“ v jejich širším kontextu však zdaleka není uzavřené téma, a bezesporu bude hodno pozornosti i s delším časovým odstupem.

¹³ Brauchen wir Euro-Bonds?. *Handelsblatt*. Frankfurt, 2020(59), 24. 3. 2020, s. 30-31. ISSN 0017-7296.

¹⁴ BOFFEY, Daniel. Coronavirus delivers a 'moment of truth' on the meaning of the EU. *The Guardian* (Online) [online]. 23. 3. 2020 [cit. 4. 5. 2020]. Dostupné z: www.proquest.com

Daně

František Púry, Ondřej Trubač

Berní úředníci nesmí poplatníky nutit k sebeobviňování

Právní rádce, Sv. 28, (2020) č. 2, s. 36-38

Zákon č. 321/2016 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s prokazováním původu majetku, zavedl mimo jiné dvě nové výzvy, jež může správce daně vydat. Jedná se o výzvu k prokázání příjmů podle § 38x zákona o daních z příjmů a o výzvu k podání prohlášení o majetku podle § 38zc téhož zákona. Autoři seznamují s podmínkami pro vydání obou výzev. Dále se podrobněji zabývají výzvou k podání prohlášení o majetku, která patří k opatřením zaměřeným na ověření podezření, že došlo k nepoměru mezi příjmy a nárůstem jmění, spotřebou či jiným vydáním poplatníka. Zdůrazňují, že cílem výzvy není získání informací pro účely trestního řízení. Rozebírají důsledky spojené s úmyslným nepodáním prohlášení o majetku nebo s uvedením nepravdivých údajů i dopad zásady zákazu nucení k sebeobviňování na důsledky plynoucí z podání prohlášení o majetku. - Poznámka.

Lukáš Moravec, Filip Sinecký

Daňové turbulence při prodeji na Amazonu

Právní rádce, Sv. 28, (2020) č. 2, s. 30

Pohled na daňové povinnosti při prodeji zboží prostřednictvím e-shopu Amazon do zahraničí a na měnící se daňové podmínky v této souvislosti v USA. Autoři upozorňují, že zatímco před několika lety finanční úřady v USA poskytly prodejcům na Amazonu daňovou amnestii, dnes lze spíše očekávat zpřísnění přístupu. Ve většině amerických států probíhá implementace pravidla economic nexus, které lze přirovnat ke stávajícím pravidlům registrace k DPH pro zasílání zboží v EU, jenže konkrétní aplikace tohoto principu se v jednotlivých státech výrazně liší. Autoři economic nexus porovnávají s podmínkami evropského režimu one stop shop.

Zdeněk Morávek

Daňový řád: chystané významné změny

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM], Sv. 15, (2020) č. 4-5, s. 48-50

Shrnutí projednávaných změn daňového řádu (sněmovní tisk č. 580) a dalších souvisejících zákonů. Těžištěm navrhované novely zákona č. 280/2009 Sb. jsou čtyři tematické celky: podpora elektronizace, zjednodušení kontrolních postupů, revize sankčního systému a vracení daňového odpočtu. Autor jednotlivá témata změn podrobněji představuje. Popisuje účel projektu mojedane.cz (daňová informační schránka), změny v procesu zahájení i ukončení daňové kontroly a úpravu postupu k odstranění pochybností. Představuje i nové rozčlenění sankcí do tří kategorií (sankce trestního charakteru, reparační úroky, kompenzační úroky) a vytvoření koncepce umožňující nezadržovat celý daňový odpočet (institut zálohy na daňový odpočet).

Marcos Álvarez Suso

E-platforms providing services in the short-term rental accommodation market : the challenges for taxation of these services under the EU VAT

Elektronické platformy, které poskytují služby na trhu s krátkodobým ubytováním : výzvy týkající se zdanění těchto služeb podle evropské DPH

International VAT monitor, Vol. 31, (2020) No. 1, p. 8-15

Autor se v článku zabývá online platformami, které poskytují krátkodobé ubytovací služby, z hlediska DPH. Soustředí se přitom na ty platformy, které samy nespravují nemovitosti, účtují svým uživatelům poplatky a jejichž služby jsou poskytovány převážně online s minimálním zásahem člověka. Přístup členských států EU k posuzování těchto služeb pro účely DPH se liší. Odlišnosti mohou vést až ke dvojitému zdanění nebo naopak nezdanění. Rozdíly vznikají v určení místa dodání služby či posuzování role příjemce služby (zda jde o osobu povinnou k dani). - Poznámky.

Rob Preece

**Excise tax reforms across ASEAN since the start of its Economic Community [elektronický zdroj]
Reformy spotřebních daní v zemích ASEAN od vzniku společného hospodářského prostoru
těchto zemí**

World customs journal, Vol. 13 (2019), No. 1, p. 3-19

Před vznikem společného hospodářského prostoru zemí Sdružení národů jihovýchodní Asie (ASEAN) byly identifikovány výrazné rozdíly v systémech spotřebních daní jednotlivých členských zemí. Autor ve svém dřívějším příspěvku navrhoval, jak daňové politiky lépe koordinovat. V tomto článku zjišťuje, k jakým změnám během čtyř let existence společného hospodářského prostoru ASEAN došlo, jaké jsou priority jednotlivých zemí a zda provedené reformy vedou k větší harmonizaci daňových politik. Součástí článku jsou přehledné tabulky s jednotlivými rozdíly a změnami podle zemí, včetně odkazů na konkrétní legislativu. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2020/03/WCJ_01_2019_str.3-20.pdf

Michael D'Ascenzo

**GST and electronic distribution platforms
Daň ze zboží a služeb a elektronické distribuční platformy**

International VAT monitor, Vol. 31, (2020) No. 1, p. 41-44

Elektronizace výrazně změnila distribuční kanály při obchodování. Autor v článku shrnuje aplikaci australské daně ze zboží a služeb (GST) na elektronické distribuční platformy (EDP), prostřednictvím kterých probíhá převážná část obchodu se zbožím. Popsány jsou povinnosti EDP ve vztahu k GST (registrace k dani, daňové doklady, aj.) a problematika dodržování daňových předpisů (compliance). - Poznámky.

Ministerstvo financí připravilo návrh novely zákona o daních z příjmů

Právní rozhledy, Sv. 28, (2020) č. 4, příl. Legislativa, s. ii-iii

Informace o vládním návrhu novely zákona o daních z příjmů č. 586/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, který předložilo ministerstvo financí dne 29.1.2020 do připomínkového řízení. Hlavním cílem návrhu je zavedení paušalizace daně z příjmů fyzických osob a tzv. veřejných pojistných u poplatníka s příjmy ze samostatné činnosti do 1 milionu korun, který není plátcem DPH. Nová úprava by měla nahradit stávající systém stanovení daně paušální částkou novým koncepčním režimem založeným na dobrovolné bázi. Paušalizovaná měsíční platba má zahrnovat zálohu na pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti (ve výši 2925 Kč), pojistné na veřejné zdravotní pojištění (2352 Kč) a daň z příjmů ve výši 100 Kč. Účinnost zákona je navrhována k 1.1.2021.

Ivan Macháček

Opravné, dodatečné a "odložené" daňové přiznání

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM], Sv. 15, (2020) č. 4-5, s. 59-61

Autor charakterizuje tři druhy podání daňového subjektu o dani – řádné daňové tvrzení (řádné daňové přiznání, hlášení a vyúčtování), opravné daňové přiznání (a opravné vyúčtování) a dodatečné daňové tvrzení (dodatečné daňové přiznání, následné hlášení, dodatečné vyúčtování). Rozebírá také možné prodloužení lhůty pro podání daňového přiznání, podmínky pro podání dodatečného daňového přiznání na vyšší i nižší daň i problematiku dodatečného daňového přiznání podaného předčasně. Téma je ilustrováno několika praktickými příklady.

By Kory Kroft, Kavan Kucko, Etienne Lehmann, and Johannes Schmieder

**Optimal income taxation with unemployment and wage responses : a sufficient statistics approach
Optimální zdanění příjmu v modelu s nezaměstnaností a endogenními mzdami : přístup
postačující statistiky**

American Economic Journal: Economic policy, Vol. 12, (2020) No. 1, p. 254-292

Většina dosavadních prací se tématem optimálních daní z příjmu zabývá za předpokladu plné zaměstnanosti a exogenních mezd. Autoři v příspěvku zkoumají optimální daň za předpokladu endogenních mezd a nedobrovolné nezaměstnanosti. Je zjištěno, že optimální daň za těchto předpokladů odpovídá spíše negativní důchodové dani (negative income tax) než EITC (earned income tax credit, daňový kredit k příjmu) ve standardních modelech. - Poznámky.

by Emmanuel Farhi and Xavier Gabaix

Optimal taxation with behavioral agents

Optimální zdanění s behaviorálními agenty

The American Economic Review, Vol. 110, (2020) No. 1, p. 298-336

Autoři v článku vyvíjejí tzv. teorii optimálního zdanění s behaviorálními agenty. Staví na třech různých teoriích optimálního zdanění (autorů Ramseyho, Pigoua a Mirrleese) a odvozují behaviorální verze těchto teorií. Dále navrhuje, jak do teorie optimálního zdanění zakomponovat tzv. "nudges" (šouch, pošouchnutí), tj. opatření, která směřují subjekty nenásilným způsobem k lepšímu rozhodování (teorii proslul mj. nositel Nobelovy ceny za ekonomii R. Thaler). - Poznámky.

Ludwig Straub and Iván Werning

Positive long-run capital taxation : Chamley-Judd revisited

Kladné zdanění kapitálu v dlouhém období : znovu k Chamleyho-Juddově teorii

The American Economic Review, Vol. 110, (2020) No. 1, p. 86-119

Dle ekonomů Ch. Chamleyho a K. Judda by kapitál v dlouhém období neměl být daněn. Autoři se v článku vrací k oběma teoriím a uvádějí argumenty, proč je zdanění kapitálu v dlouhodobém časovém horizontu kladné. U Juddova modelu je dlouhodobé zdanění kapitálu kladné, když je hodnota mezičasové elasticity substituce menší než 1. V Chamleyho modelu jsou v závislosti na nastavení předpokladů daně nulové či kladné. - Poznámky.

Fabiola Annacondia

Practical information on European VAT

Praktické informace o evropské DPH

International VAT monitor, Vol. 31, (2020) No. 1, p. 45-61

V tradičním přehledu publikovaném vždy v prvním čísle daného ročníku autorka shrnuje klíčové prvky systémů DPH v různých evropských zemích (členských i nečlenských EU). Součástí přehledové tabulky a souvisejících poznámek jsou informace o základních a snížených (popř. i zvýšených) sazbách DPH, o prahových hodnotách, o formátu identifikačního čísla DPH, o úřadech daňové správy, které vrací DPH obchodníkům-nerezidentům, i o úřadech, které poskytují nerezidentům informace o národních pravidlech DPH. - Poznámky.

Jan Šlajs

Přehled podstatné daňové judikatury za rok 2019

Daně a právo v praxi, Sv. 25, (2020) č. 3, s. 25-28

Článek se věnuje vybrané judikatuře v daňových věcech publikované ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu od července do listopadu 2019. Uvádí právní větu a krátký rozbor odůvodnění rozsudku u případů lhůty k uplatnění opravy výše DPH; zahrnutí úroků z prodlení do výkazu nedoplatků; daňové exekuce prodejem nemovitosti a vyloučení věcí z exekuce; opravy výše DPH a odpočtu daně za plátcem v insolvenční; nákladů souvisejících s pořízením hmotného majetku (daň z příjmů). -- Navazuje na příspěvek z čas. Daně a právo v praxi č. 9/2019, s. 39-40.

Helena Machová

Přiznání k dani z příjmů fyzických osob za rok 2019

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 28, (2020) č. 4, s. 3-9

Praktický pohled na podání přiznání k dani z příjmů fyzických osob za rok 2019. Autorka popisuje způsoby podání daňového přiznání, opravy případných chyb a také rozebírá případy, kdy musí poplatník/zaměstnanec podat daňové přiznání. Informuje o solidárním zvýšení daně a jeho výpočtu, nezdanitelných částech daně, o které lze základ daně snížit, slevách na dani a daňovém zvýhodnění. Zmiňuje také nárok na vrácení přeplatku na dani. Upozorňuje, že o vrácení přeplatku musí daňový poplatník finanční úřad požádat.

Kateřina Kohoutová

Přiznání k dani z příjmů právnických osob za rok 2019

Daně a právo v praxi, Sv. 25, (2020) č. 3, s. 2-12

Aktuální informace k přiznání k dani z příjmů právnických osob za zdaňovací období r. 2019 včetně podstatných změn, ke kterým došlo oproti předchozímu zdaňovacímu období. Autorka přibližuje lhůtu

a způsob podání daňového přiznání i platbu daně. Dále upozorňuje na změny, které daňová správa učinila ve formuláři přiznání související s evropskou směrnicí ATAD (omezení daňové uznatelnosti nadměrných výpůjčních výdajů, pravidla pro zdanění ovládané zahraniční společnosti). Uvádí také praktický příklad vyplnění formuláře daňového přiznání, ve kterém podrobně rozebírá jeho jednotlivé části. Krátce se věnuje i placení záloh na daň a vrácení přeplatku. - Poznámky.

Walter Niermann

Rechtsänderungen im Bereich der Arbeitnehmerbesteuerung ab 2020

Právní změny v oblasti zdanění zaměstnanců platné od roku 2020

Der Betrieb, Jg. 73, (2020) Nr. 7, S. 299-304

Na přelomu let 2019/2020 došlo v Německu k celé řadě změn právních úprav vztahujících se k daňovým otázkám (daňový zákon pro r. 2019, program na ochranu klimatu 2030 v daňovém právu atd.), což s sebou přineslo i mnohé změny ve zdanění zaměstnanců. Autor v příspěvku všechny relevantní změny shrnuje a věnuje se jejich praktickým dopadům. Zaměřuje se předně na následující oblasti: podpora zdraví na pracovišti, paušalizace při krátkodobém zaměstnání, paušální skupinové úrazové pojištění, změna daňové třídy pro manžele a další. Ve druhé části se věnuje otázce daňového zvýhodňování elektromobility, které bylo v Německu v posledních letech hojně diskutováno, a nabylo účinnosti dne 1.1.2019. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M9.

Eva Sedláková

Soukromé životní pojištění z hlediska daně z příjmů

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM], Sv. 15, (2020) č. 4-5, s. 51-54

Bližší k podmínkám osvobození příspěvku zaměstnavatele za zaměstnance na jeho soukromé životní pojištění. Dále ke zdanění plnění ze soukromého životního pojištění, odkupného i k předpokladům pro odečtení poplatníkem zaplaceného pojistného od základu daně za příslušné zdaňovací období. Problematika je ilustrována několika příklady.

Geneviève Vonken

Supervisory board members : revision of the Dutch VAT position required after the ECJ's IO case ruling?

Členové dozorčích rad : je vyžadována změna holandského postoje ve vztahu k DPH po rozhodnutí Soudního dvora EU v případě IO?

International VAT monitor, Vol. 31, (2020) No. 1, p. 20-23

Autorka analyzuje rozhodnutí Soudního dvora EU v případě C-420/18 (případ IO). Soudní dvůr EU posuzoval, zda členové dozorčích rad vykonávají svou činnost samostatně (tato skutečnost má dopady na to, zda jsou členové dozorčích rad osobami povinnými k DPH). Dle soudu členové dozorčích rad v podobných případech, jako byl ten posuzovaný, nejednají samostatně. Toto rozhodnutí se liší od přístupu uplatňovaného v Holandsku. Autorka rozebírá, zda bude muset Holandsko v této věci změnit svůj přístup. - Poznámky.

Lenka Křištofiková

Svěřenecký fond z pohledu daně z příjmů.1. část

Daňová a hospodářská kartotéka, Sv. 28, (2020) č. 4, s. 20-25

Autorka přibližuje základní vymezení svěřenského fondu dle občanského zákoníku, charakterizuje pojem zakladatel, obmyšlená osoba, svěřenský správce a proces dohledu nad správou majetku fondu. Poté specifikuje zdanění příjmů v souvislosti s příjmy samotného svěřenského fondu (příjmy z vyčlenění majetku do fondu a příjmy ze zisku fondu) a s příjmy obmyšlených osob (příjmy z nabytí majetku z fondu a vyplacené podíly na zisku fondu). Zabývá se též zdaněním svěřenského fondu, který je veřejně prospěšným poplatníkem. Problematika je dokreslena několika příklady. - Poznámky.

Patrick Wille

The 2020 call-off stock arrangements : a simplification?

Pravidla z r. 2020 týkající se režimu skladu : zjednodušení?

International VAT monitor, Vol. 31, (2020) No. 1, p. 5-7

Autor se v krátkém příspěvku věnuje obsahu evropské směrnice 2018/1910/EU, která upravuje směrnici 2006/112/ES o DPH. Změny upravují režim skladu ("call-off stock"; článek 17 směrnice

o evropské DPH). Dle autora nelze považovat změny za zjednodušení, jak bylo zamýšleno, harmonizace se však dosáhnout podařilo. V některých případech ale může být dokonce pro podniky jednodušší řídit se původními pravidly. - Poznámky.

Pasquale Pistone, Joao Félix Pinto Nogueira, Betty Andrade and Alessandro Turina

The OECD public consultation document "Secretariat proposal for a 'unified approach' under pillar one" : an assessment

Dokument OECD k veřejnému připomínkovému řízení "Návrh 'jednotného přístupu' podle prvního pilíře" : zhodnocení

Bulletin for international taxation, Vol. 74, (2020) No. 1, p. 14-27

Příspěvek přibližuje strukturovanou reakci pracovní skupiny zabývající se digitální ekonomikou organizace IBFD (Task Force on the Digital economy) na materiál OECD k připomínkovému řízení týkajícímu se jednotného mezinárodního přístupu ke zdanění digitálních aktivit a nových pravidel pro alokaci zisku nadnárodních podniků z října 2019. Jednotný přístup přichází s novým konceptem „nexus“, jenž představuje definované minimální zapojení do ekonomiky daného státu, aby tato získala právo na zdanění zisků nadnárodního podniku nad rámec současných pravidel. Jednotný přístup navrhuje nexus navázat na prahové výnosy nadnárodního podniku dosažené na trhu určité jurisdikce. - Poznámky. -- K tématu viz také Bulletin for international taxation č. 2/2020, s. 76-87.

Yariv Brauner

The true nature of tax treaties

Pravá podstata daňových smluv

Bulletin for international taxation, Vol. 74, (2020) No. 1, p. 28-48

Mezinárodní daňový režim je poslední dobou pod obrovským tlakem, daňové smlouvy představují jeho základ. Jeho budoucnost je závislá na transformaci a schopnosti přizpůsobit se realitě 21. století a jeho výzvám. Příspěvek vychází z přednášky z října 2019 věnované rozpornostem daňových smluv, které oslabují mezinárodní daňový režim. Autor analyzuje daňové smlouvy z různých pohledů, zaměřuje se na úspěchy a omezení daňových smluv jako nástrojů mezinárodního práva, analýzu procesu vytváření daňových smluv prostřednictvím mezinárodního vyjednávání, problematiku výkladu smluv a dokládá některé rozdíly v chápání daňových smluv. Zdůrazňuje, že reforma daňových smluv by měla zahrnovat formalizaci režimu a jeho přestavbu s multilaterálními prvky na nezávislém daňovém fóru (ne ve vazbě na OECD). - Poznámky. -- Reakci na text přináší článek na s. 49-53.

Viktor Šmejkal

Transferové ceny v peripetiích vývoje

Daně a finance, Sv. 27, (2019) č. 3-4, s. 49-54

Transferové (převodní) ceny jsou definovány jako ceny uplatňované mezi spojenými osobami na jejich vzájemné transakce, jejich základem je princip tržního odstupu. Autor přibližuje českou právní úpravu transferových cen v zákoně o daních z příjmů a definici jednotlivých relevantních pojmů (spojené osoby, princip obvyklé ceny). Dále blíže interpretuje správní pokyny finančním orgánům GFŘ D-6 k jednotnému postupu při uplatňování některých ustanovení zákona o daních z příjmů a GFŘ D-10 ke službám s nízkou přidanou hodnotou poskytovaným mezi spojenými osobami-sdruženými podniky. Představuje také pokyn D-332 MF ČR k uplatňování mezinárodních standardů při zdaňování transakcí mezi sdruženými podniky – převodní ceny a novější pokyn GFŘ D-34, který nahradil pokyn D-332. Následně rozebírá interpretaci transakcí mezi spojenými osobami správními soudy. Zaměřuje se na dokazování a důkazní břemeno, kritéria určení ceny obvyklé i na tři podmínky stanovení dodatečného zdanění na základě odchylného posouzení transferové ceny ze strany správce daně. Autor zdůrazňuje, že česká správní judikatura v podstatném ohledu dotváří pravidla transferových cen. - Poznámky.

Robert C. Prätzler

VAT quick fixes implementation in Germany : an overview

Implementace tzv. opatření rychlé nápravy u DPH v Německu : přehled

International VAT monitor, Vol. 31, (2020) No. 1, p. 16-19

Autor se věnuje implementaci tzv. quick fixes v Německu. Quick fixes (opatření rychlé nápravy) jsou přechodná opatření k DPH přijatá v EU v r. 2018, která měla být zakomponovaná do legislativy členských států do 31.12.2019. Mají odstranit rozdíly v pravidlech pro přeshraniční transakce v členských státech EU. Článek se věnuje těmto bodům: řetězové obchody, uvalování nulové sazby na intrakomunitární dodávky zboží, režim "call-off stock" (režim skladu) a prokazování intrakomunitárního dodání zboží. - Poznámky.

By Li Liu

Where does multinational investment go with territorial taxation? : evidence from the United Kingdom

Kam plynou nadnárodní investice při teritoriálním zdanění? : poznatky z Velké Británie

American Economic Journal: Economic policy, Vol. 12, (2020) No. 1, p. 325-358

V r. 2009 přešla Velká Británie na teritoriální systém zdanění (systém, kdy jsou daněny pouze příjmy generované ve Velké Británii). Autorka v článku zkoumá, jaký dopad měla tato změna na investice. Na souboru dat o pobočkách ve 27 evropských zemích bylo zjištěno, že reforma přispěla ke zvýšení investic britských nadnárodních podniků v zemích s nízkými daněmi o 16,7 p.b. - Poznámky.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Daně a právo v praxi : měsíčník informací z oblasti daní, práva a financí

Sv. 25, (2020) č. 3

Přiznání k dani z příjmů právnických osob za rok 2019 (s. 2-12); Kdy pro OSVČ neplatí ve zdravotním pojištění minimální vyměřovací základ aneb Zúčtování roku 2019 (s. 13-16); Nejčastější chyby a omyly při poskytování cestovních náhrad (s. 17-18); Daňové řešení nájmu dle § 9 ZDP (s. 19-24); Přehled podstatné daňové judikatury za rok 2019 (s. 25-28); Svědci v judikatuře správních soudů (s. 29-38); Příjmy fyzických osob z kapitálového majetku v daňovém přiznání (s. 40-47).

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále

Sv. 21, (2020) č. 4-5

Příjmy ze zahraničí v přiznání k DP FO (s. 3-7); Zákon o obchodních korporacích - novela č. 33/2020 Sb. (s. 13-16); Soutěže a výhry - zdanění příjmů (s. 24-25); Nákup a prodej pozemků (s. 30-32); Sazby daně u služeb - změna v návaznosti na novelu č. 256/2019 Sb. (s. 33-37); Identifikovaná osoba - registrace (s. 38-42); Nedobytná pohledávka a DPH (1. část) - oprava základu daně (s. 43-48); Vracení nadměrného odpočtu - změna pravidel (s. 49-51); Dodání a pořízení zboží s přemístěním v režimu skladu (s. 52-55); Nedobytné pohledávky: daň z příjmů a účetnictví (s. 56-59); Úrazové renty - nově (s. 68-71); Srážky ze mzdy - nově (s. 75-78); Minimální vyměřovací základ - zaměstnanec a OSVČ (s. 85-87); Přehledy - nová výše záloh OSVČ u zdravotního pojištění (s. 88-89); FKSP - změny (s. 90-94).

Daňová a hospodářská kartotéka : DHK

Sv. 28, (2020) č. 4

Přiznání k dani z příjmů fyzických osob za rok 2019 (s. 3-9); Svěrenecký fond z pohledu daně z příjmů (1. část) (s. 20-25); Blíže k některým ustanovením zákona o daních z příjmů ve vztahu k fyzickým osobám - 3. část (dokončení) (s. 26-31); Zálohy z daňového hlediska (s. 32-37); Novinky českých účetních předpisů: koncepce nové účetní legislativy pro období 2020-2030 (s. 38-41); Rozsudek SD EU ve věci "rakouské společnosti, které polský správce daně neuznal nárok na odpočet DPH při tankování za použití palivové karty, protože to posoudil jako finanční službu" (s. 42-43).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi

Sv. 2020, č. 6

Evidování tržeb ve zvláštním režimu (s. 1-5); Na co dát pozor v přiznání k DPPO za rok 2019 (s. 5-10).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi**Sv. 2020, č. 7**

Vyhláška o FKSP a její novelizace a daň z příjmů (s. 1-5); Změny sazeb DPH v r. 2020 (s. 5-8).

DPH aktuálně : novinky z legislativy a praxe pro plátce DPH**Sv. 2020, č. 6**

Sazbová novela zákona o DPH od 1.5.2020 - 256/2019 Sb. (s. 1-5); Prodej do EU - dotazy a odpovědi (s. 6-7); DPH a osvobození při dodání zboží - dotazy a odpovědi (s. 7); Spojené osoby z pohledu DPH - dotazy a odpovědi (s. 8).

DPH aktuálně : novinky z legislativy a praxe pro plátce DPH**Sv. 2020, č. 7**

Dotazový speciál - Dotazy a odpovědi: Přepočet tuzemské faktury v cizí měně pro účely DPH (s. 1); DPH a dovoz zboží (s. 2); DPH a dentální hygiena (s. 3); DPH a zastavení staré exekuce (s. 4); Stravovací služba (s. 7); Kontaktní osoba v kontrolním hlášení (s. 8).

Účetnictví v praxi**Sv. 24, (2020) č. 3**

Daňová ztráta v daňovém přiznání fyzické osoby za rok 2019 (s. 4-7); Novela zákona o obchodních korporacích: základní přehled - č. 33/2020 Sb. (s. 8-9); Umění odejít aneb zánik účasti společníka v s.r.o. (s. 14-20); Doručování od finančního úřadu (s. 21-23); Mzdové náklady z daňového a účetního hlediska (s. 24-27); Obchodní majetek (s. 28-34); Informace GFR, koordinační výbory, judikatura v DPH (s. 35-38).

Ekonomické vědy. Ekonomie

Frank Wiebe

Angst vor dem Schwarzen Schwan**Strach z černé labuť**

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 41 (27.2.2020), s. 22-23

Autor v obecné rovině shrnuje charakteristiky širší ekonomické situace, která panuje na mezinárodních trzích primárně kvůli dopadům epidemie koronaviru. Článek s prvky analytické syntézy stručně shrnuje faktory ovlivňující reakci trhů, včetně teorie černé labuť (dopad významné neočekávané situace na společnost). Blíže se zabývá možností ekonomické bubliny. -- Viz též HB č. 10/2020, s. 36-38. -- Viz také kniha "Černá labuť: následky vysoce nepravděpodobných událostí" od N. Taleba, ve fondu sign. 26289.

Martin Grandes and Ariel Coremberg

Corruption accounting and growth : towards a new methodology**Výpočet dopadů způsobených korupcí a hospodářský růst : nová metodika**

Journal of financial crime, Vol. 27, (2020) No. 1, p. 43-57

Autoři v článku představují metodu, jak vypočítat ztráty způsobené korupcí v ekonomice prostřednictvím dat z národních účtů. Metoda je v souladu s rámcem OECD pro stínovou ekonomiku (non-observed economy, NOE). Dále je ukázáno, jak korupce negativně dopadá na hospodářský růst (makroekonomické náklady způsobené korupcí vzhledem k HDP jsou označeny jako „korupční břemeno“). Následně je korupční břemeno zakomponováno do modelu hospodářského růstu. Součástí článku je i případová studie Argentiny. - Poznámky.

Zdeněk Pikhart, Pavla Froňková

Estimating natural rate of interest and equilibrium exchange rate : a case of the Czech Republic**[elektronický zdroj]****Určování přirozené úrokové míry a rovnovážného měnového kurzu : případ České republiky**

Národohospodářský obzor, Vol. 19 (2019), No. 4, p. 231-248

Autoři se v příspěvku zabývají metodami určování reálné přirozené úrokové míry a měnového kurzu. Jak měnový kurz, tak přirozená úroková míra jsou posléze použity ke konstrukci tzv. indexu měnových podmínek (monetary conditions index, MCI). Diskutované metody i index zohledňují vlastnosti české ekonomiky (malá otevřená ekonomika). - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.2478/revecp-2019-0013>

By Paul Beaudry, Dana Galizia, and Franck Portier
Putting the cycle back into business cycle analysis

Analýza příčin hospodářských cyklů

The American Economic Review, Vol. 110, (2020) No. 1, p. 1-47

Autoři v článku analyzují, zda hospodářské cykly vznikají v reakci na vnější (exogenní) šoky, nebo zda jsou zapříčiněné endogenními vlivy. Předloženy jsou argumenty, které podporují spíše druhou z teorií. - Poznámky.

Abhishek Nagaraj and Scott Stern

The economics of maps

Ekonomie map

The Journal of economic perspectives, Vol. 34, (2020) No. 1, p. 196-221

Způsob, jakým jsou různé skutečnosti zakresleny v mapách, již po staletí působí na rozhodování lidí a vyvolává i ekonomické a sociální dopady. Autoři v článku shrnují dosavadní práce, které se zabývají rolí geografických informací v hospodářské geografii. Mj. zkoumají proces kartografické reprezentace a ekonomické faktory, které na něj mají vliv (náklady na výrobu map, povaha poptávky po mapách, duševní vlastnictví a konkurenční prostředí, role inovací u technologií na výrobu map, záměry jedinců a organizací tvořících mapy). Je naznačeno, jak tyto faktory ovlivňují odlišnosti map od skutečnosti a jaké důsledky jsou s tím spojeny.

Robert Shiller ; rozhovor vedla Malte Fischer

"Das brennt sich in die Köpfe ein"

"Vryje se to do paměti"

WirtschaftsWoche, Jg. 2020, Nr. 9, S. 38-40

Rozhovor s nositelem Nobelovy ceny za ekonomii R. Shillerem, který říká, že ekonomové podceňují význam příběhů pro hospodářství. Také Trumpův vzestup a euforie kolem Greta Thunbergové jsou významná "velká vyprávění". Svou teorii Shiller nazývá "narativní ekonomika". -- Viz také článek v čas. The American Economic Review, č. 4/2017, s. 967-1004.

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

Claudia Buch ; rozhovor vedli Jan Mallien a Frank Wiebe

"Das Finanzsystem wird verwundbarer"

"Finanční systém bude zranitelnější"

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 23 (3.2.2020), S. 30-31

Rozhovor s viceprezidentkou Bundesbanky, která varuje před vedlejšími účinky dlouhého období nízkých úroků. Pokud jde o hodnocení klimatických rizik, jejich řešení je podle ní především úkolem politiky.

Joachim Wuermeling ; rozhovor vedli Andreas Kröner a Yasmin Osman

"Der Druck auf die Banken wird noch größer"

"Tlak na banky bude ještě větší"

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 20 (29.1.2020), S. 30-31

Rozhovor se členem představenstva Bundesbanky J. Wuermelingem, který vyžaduje od bankovních institucí v Německu další přizpůsobování. Kromě toho hovoří o stálosti ve finančním sektoru, fúzích a také o novém členovi dozorčí rady Deutsche Bank Sigmaru Gabrielovi.

Zulfiqar Ali Wagan, Zhang Chen, Hakimzadi Wagan

A factor-augmented vector autoregressive approach to analyze the transmission of monetary policy [elektronický zdroj]

Analýza transmisního mechanismu měnové politiky prostřednictvím FAVAR modelu

Prague economic papers, Vol. 28 (2019), No. 6, p. 709-728

Autoři v článku využívají FAVAR model (factor-augmented vector autoregressive model), vytvořený bývalým předsedou Rady guvernérů Fed B. Bernankem, ke zkoumání účinků měnové politiky v USA, Kanadě a Velké Británii. Analyzována byla data z let 1990-2016. Bylo potvrzeno, že restriktivní měnová politika přispívá k poklesu průmyslové výroby, zaměstnanosti, cen akcií a inflace, dále však

také zvyšuje sazby tříměsíčních dluhopisů či dlouhodobé úrokové sazby. Dopady opatření byly ve zkoumaných zemích obdobné. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2020/03/Prague_Economic_Papers_6_2019_str_709-728.pdf

Jackie Johnson

Bitcoin, corruption and economic freedom

Bitcoin, korupce a ekonomická svoboda

Journal of financial crime, Vol. 27, (2020) No. 1, p. 58-66

Autorka se zabývá vztahem mezi obchodováním s bitcoinem, mírou korupce v určité zemi a mírou ekonomické svobody. Konkrétně zkoumá, zda spolu souvisí obchodování s bitcoinem nad jeho tržní cenou, míra korupce a nedostatek ekonomické svobody. Analyzována jsou data ze 17 zemí v letech 2017-2018. Předpokládaný vztah se potvrdil i v různých podmínkách vývoje cen bitcoinu. - Poznámky.

Martin Greive, Jan Hildebrand

Bundesregierung zittert vor Geldwäsche-Test

Spolková vláda se třese před testem praní špinavých peněz

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 20 (29.1.2020), S. 6-7

Poprvé po deseti letech mezinárodní experti opět kontrolují, jak efektivně byl v Německu veden boj proti praní špinavých peněz. Naposledy byly uděleny velmi špatné známky.

Pierpaolo Grippa, Jochen Schmittmann, and Felix Suntheim

Climate change and financial risk

Změny klimatu a finanční riziko

Finance & development, Vol. 56, (2019) No. 4 (December), p. 26-29

Hospodářské dopady změn klimatu budou pravděpodobně narůstat. Politici i investoři rozpoznávají stoupající dopady klimatických změn na finanční sektor, centrální banky a regulační orgány potvrzují jejich důsledky pro finanční stabilitu a měnovou politiku. V článku jsou analyzovány hlavní kanály působení klimatických změn na finanční systém a také úkoly finančního odvětví ve snižování emisí a mobilizaci finančních zdrojů a investic pro zmírňování klimatických změn. Zdůrazněna je také role Mezinárodního měnového fondu v této oblasti. - Poznámky. -- Viz i další příspěvky monotematického čísla The economics of climate.

Radim Chalupa

Čtyři právní opory a čtyři podoby zneužití směnky

Obchodní právo, Sv. 29, (2020) č. 2, s. 2-15

Článek se věnuje negativním jevům v podobě nekorektního uplatnění směnky. Autor představuje nekorektní uplatnění směnečného nároku v jeho čtyřech hlavních podobách (padělané směnky; směnečné pohledávky vytvořené umořením neexistující směnky; uplatnění směnky bez kauzální pohledávky či s menší kauzální pohledávkou; excesivně vyplněné blankosměnky). Před samotným rozbořením zneužití směnky předkládá výklad čtyř právních východisek, na nichž je zneužití směnky založeno. - Poznámky.

Jan Mallien, Frank Wiebe

Die EZB ringt um ihre Ausrichtung

Evropská centrální banka zápasí o svůj směr

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 13 (20.1.2020), S. 30-31

Odborníci v následujících měsících očekávají obtížnou diskuzi ke strategii Evropské centrální banky. Doposud bylo hlavním cílem udržet inflaci pod 2 %. Přitom mohou veřejné kontroverze zahýbat s kurzy.

Zuzana Košťálová

Exploring driving forces of household debt in Slovakia

Zkoumání stimulů zadlužení domácností na Slovensku

Ekonomické rozhľady, Vol. 48, (2019) No. 4, p. 399-414

Zjišťování určujících faktorů dluhů domácností je významným úkolem zejména v situaci, kdy je v zemi zaznamenán prudký nárůst zadlužení. Autorka zkoumá možné stimuly zadlužení slovenských domácností na datech z let 2006-2018. V rámci ekonometrické analýzy testuje vliv devíti proměnných

(vývoj vkladů domácností, úroková míra retailových úvěrů, míra nezaměstnanosti, celkový čistý příjem, konečná spotřeba domácností, míra inflace, index ceny bytů, ukazatel hospodářského klimatu a růst HDP v Německu) na poměr růstu úvěrů domácností k HDP. Zjištění ukazují, že významným faktorem zadlužení slovenských domácností je zejména vnitřní spotřeba domácností, ceny bydlení a růst HDP Německa. - Poznámky.

By Sumit Agarwal, Gene Amromin, Itzhak Ben-David, Souphala Chomsisengphet, and Douglas D. Evanoff
Financial education versus costly counseling : how to dissuade borrowers from choosing risky mortgages?

Finanční vzdělávání vs. nákladné poradenství : jak odradit dlužníky od volby rizikových hypoték?

American Economic Journal: Economic policy, Vol. 12, (2020) No. 1, p. 1-32

Autoři hodnotí účinnost poradenského programu, který byl zaveden v americkém státě Illinois. Dle úvěrového skóre měli někteří žadatelé u určitých hypoték uloženo zúčastnit se povinného poradenství. Jak je ale zjištěno, dopady legislativy zaostávaly za očekáváním – žadatelé s nízkým skóre a povinným poradenstvím své rozhodnutí nezměnili. Žadatelé s vyšším skóre, kteří se poradenství mohli vyhnout výběrem jiné hypotéky, si vybírali méně rizikové hypotéky. K omezení rizikových hypoték tak došlo, nicméně pouze u populace, která poradenstvím vůbec neprošla. - Poznámky.

Majed R. Muhtaseb

Fraud against hedge funds : implications to operational risk and due diligence

Podvod s hedgeovými fondy : co z toho vyplývá pro operační riziko a hloubkovou kontrolu

Journal of financial crime, Vol. 27, (2020) No. 1, p. 67-77

V článku je shrnut případ amerického právníka Marca Dreiera, který byl v r. 2009 odsouzen za spáchání investičního podvodu. Podvod měl formu tzv. Ponzioho schématu. Součástí článku jsou i poučení, která z případu vyplývají pro investory. - Poznámky.

Vincenzo Ruggiero

Hypotheses on the causes of financial crime

Hypotézy o příčinách finanční kriminality

Journal of financial crime, Vol. 27, (2020) No. 1, p. 245-257

Autor v článku z velmi teoretického a obecného pohledu zkoumá příčiny finanční krize z pohledu tzv. "zločinu bílých límečků" (white-collar crime) v letech 2006-2007. Dle autora přispívají k podobným krizím tyto faktory: ignorance; pocit oprávnění provádět určité kroky; tzv. reverzní keynesiánsství (přiznávání určitých výhod ekonomickým subjektům, které již určité výhody požívají, namísto pomoci skupinám, kteří pomoc skutečně potřebují); lehkomyšlnost a tzv. finanční kletba (rozvoj určitého sektoru, např. finančního, aniž by to prospělo celkové ekonomice). - Poznámky.

In a sea of debt : the cash question

V moři dluhů : otázka peněžních prostředků

The Economist, Vol. 434, (2020) No. 9185, p. 57-58

Během posledního desetiletí bylo snahou dohledových institucí zvýšit odolnost finančního systému tak, aby byl schopný v případě šoků zapůsobit jako polštář a ne jako zdroj další krize. Nyní jsou tyto snahy podstoupeny zatěžkávací zkoušce kvůli koronavirové pandemii a cenové válce na trhu s ropou. Do budoucna vzbuzuje obavy korporátní zadlužení. V článku jsou rozebrány 4 důvody těchto obav: poměr korporátního zadlužení vůči HDP od finanční krize výrazně vzrostl, řadě firem vystavených zmíněným rizikům mohou dojít peníze kvůli nutnosti platit fixní náklady a výraznému poklesu prodejů, pravděpodobně dojde ke zhoršení ratingu a krachům v ropném průmyslu a cestovním ruchu a existují pochyby o odolnosti bank.

Martin Hodula, Martin Macháček, Aleš Melecký

Placing the Czech shadow banking sector under the light [elektronický zdroj]

Osvětlení situace českého stínového bankovního sektoru

Prague economic papers, Vol. 29 (2020), No. 1, p. 3-28

Objem stínového bankovního sektoru se v České republice za poslední dva roky více než zdvojnásobil. Stínové bankovníctví je spojeno s pozitivními i negativními faktory: na jedné straně stínové banky poskytují úvěry a investice a například dodávají trhu likviditu, na straně druhé mohou ohrozit stabilitu

finančního systému a podporovat vznik bublin. Autoři v článku používají k analýze českého stínového bankovního modelu FAVAR a zjišťují, že je tento sektor náchylný na změny úrokových sazeb, že může sloužit jako doplněk tradičního bankovního sektoru a uspokojit dodatečnou poptávku po půjčkách, a že vykazuje znaky procykličnosti. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.18267/j.pep.710>

Hana Ajili, Hichem Khlif

Political connections, joint audit and tax avoidance : evidence from Islamic banking industry
Politické kontakty, sdílený audit a vyhýbání se dani : poznatky z islámského bankovního sektoru

Journal of financial crime, Vol. 27, (2020) No 1, p. 155-171

Autoři v článku zkoumají vztah mezi politickými konexemi a vyhýbáním se dani v prostředí islámského bankovního sektoru. Dále je zjišťováno, zda tento vztah ovlivňuje sdílený audit (prověření více nezávislými auditory). Dle závěrů studie sdílený audit snižuje nežádoucí vliv politických konexí na vyhýbání se dani. - Poznámky.

Processing power

Silný hráč v oblasti poskytování platebních služeb

The Economist, Vol. 434, (2020) No. 9186, p. 57

Společnost Visa se v březnu 2020 stala nejhodnotnější finanční společností na světě. Jedním z důvodů je snadné rozšiřování sítě a s tím související příjmy, které rostou rychleji než náklady, dále je příčinou i omezená konkurence. Do budoucna existují tři hrozby, které by mohly příznivou situaci firmy Visa změnit: jde o možný vznik národních konkurentů (jako např. UnionPay v Číně), rozšiřování alternativních způsobů plateb (např. platby pomocí chytrých technologií) a rozmach fintechových společností. Bezprostředně by však pozici společnosti nic ohrozit nemělo.

Vladimír Kertész, Michael Kohajda

Recentní evropská regulace sekuritizace a její přínosy

Daně a finance, Sv. 27, (2019) č. 3-4, s. 4-14

Sekuritizace hrála významnou roli jako příčina finanční krize z r. 2008. Reakcí na selhání samoregulační funkce trhu se stala přísná regulace celého procesu, která významně ovlivnila objem sekuritizačních transakcí. Autoři hodnotí vliv přijatých regulačních opatření na trh sekuritizačních nástrojů. Nejprve přibližují sekuritizaci z pohledu ekonomie a práva, charakterizují její ekonomickou podstatu a právní definici. Dále přinášejí přehled produktů sekuritizace (asset backed securities, ABS), které vznikají procesem, kdy se méně likvidní aktiva transformují na aktiva likvidnější. Představují jednotlivé druhy ABS patřící mezi strukturované produkty a jejich odlišnosti. Poté rozebírají evropskou regulaci sekuritizace (především nařízení č. 2017/2402 z prosince 2017, kterým se stanoví obecný rámec pro sekuritizaci a vytváří se zvláštní rámec pro jednoduchou, transparentní a standardizovanou sekuritizaci, STS). Z rozboru vyplývá, že nařízení zavádí pravidla, která by měla vzniknout tržní cestou mezi účastníky transakce. Snahu o znovuoživení zájmu investorů zavedením STS sekuritizace vidí autoři jako krok správným směrem. - Poznámky. -- Přístupům ke strukturování sekuritizačních transakcí se věnuje článek na s. 21-30.

Regulace srazila hypoteční trh o pětinu

Profi poradenství & finance, Sv. 8, (2020) č. 1, s. 19

Bližší pohled na vývoj hypotečního trhu v ČR. Trh se celý r. 2019 vyrovnával s přísnější regulací České národní banky a zaznamenal nejhorší výsledky za posledních pět let. Objem poskytnutých hypoték se propadl téměř o 17 % a jejich počet dokonce o více než pětinu. Průměrná úroková sazba podle Hypoindexu se pozvolna snižovala po celý rok z lednových tří procent až na 2,34 % v prosinci. Tabulky přinášejí srovnání celkových počtů a objemů hypoték za období 2014-2019 a porovnání vývoje hypoték od ledna do prosince 2018 a 2019. -- Podrobněji k vývoji na hypotečním trhu viz Profi poradenství & finance č. 2/2020, s. 24-25.

Mercan Hatipoglu

Revisiting linkages between stock prices and real activity in OECD countries : does finance respond to changing situation of economy? [elektronický zdroj]

Přezkum vztahu mezi cenami akcií a reálnou aktivitou v zemích OECD : reagují finanční trhy na měnící se hospodářskou situaci?

Prague economic papers, Vol. 29 (2020), No. 1, p. 105-126

Autor se v článku s pomocí regresních metod zabývá vzájemnými vztahy akciových trhů a reálné ekonomiky v 19 zemích OECD v letech 1989-2016. Mj. je zjišťována souvislost mezi volatilitou na akciových trzích a výkyvy hospodářského růstu, provázanost finančních trhů a reálné ekonomiky v průběhu hospodářského cyklu či vztah průmyslové výroby a cen akcií. Obecně reakce kapitálových trhů na hospodářský růst závisí spíše na hospodářské situaci než na úrovni hospodářského rozvoje. Ve většině zemí s výjimkou Japonska a Estonska je interakce finančních trhů a reálné ekonomiky slabá. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.18267/j.pep.707>

Markéta Zimnioková

Smart kontrakt ve světle bankovní identity

Právní rozhledy, Sv. 28, (2020) č. 4, s. 132-135

Smart kontrakty (chytré kontrakty) představují protokol nebo software, který zajišťuje, ověřuje a vynucuje provedení smlouvy nebo dohody. Fungují na technologii blockchainu a mají potenciál nahradit standardní smlouvy. Článek se zaměřuje na problematiku identifikace smluvních stran smart kontraktu a na problémy spojené s identifikací pomocí asymetrické kryptografie (např. v případech soudního řízení nebo identifikace klientů v rámci regulace proti praní peněz). Autorka zvažuje, zda by problémy s určením jednajících osob mohla překlenout bankovní identita (tzn. digitální ověření totožnosti člověka při využívání elektronického bankovníctví, BankID), a to v návaznosti na návrh novely zákona o bankách a AML zákona. Uvádí, že připravená novelizace by mohla v některých případech vyřešit problémy pojící se s identifikací smluvních stran smart kontraktů, což by mohlo přinést jejich rozvoj. - Poznámky.

Laurent Quignon

The cryptocurrency economy [elektronický zdroj]

Ekonomika kryptoměn

Conjoncture, No. 1 (2020), p. 2-11

Autor se v článku zabývá z teoretického pohledu kryptoměny - zkoumá, zda splňují definici peněz (mj. z hlediska jejich funkce z pohledu ekonomie) a jaké jsou dopady používání kryptoměn na měnovou politiku. Dále autor popisuje argumenty pro vznik digitálních měn centrálních bank, související rizika a zatím nevyřešené aspekty. Dle autora nejsou kryptoměny měnami, protože nespĺňují tři základní funkce peněz. Když by jejich využívání ve společnosti vzrostlo, zvýšila by se i rizika (mj. riziko finanční stability). Se vznikem digitálních měn centrálních bank jsou spojeny další možné hrozby, jako např. "digitální run" (masivní převádění bankovních vkladů na digitální měnu), což by mohlo vyvolat i "běžný" run na banku. Případný vznik digitálních měn centrálních bank je proto třeba pečlivě zvážit. - Poznámky. -- Text je dostupný i ve francouzské jazykové verzi. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2020/04/Conjoncture_1_2020.pdf

Amartya Lahiri

The great Indian demonetization

Velká indická demonetizace

The Journal of economic perspectives, Vol. 34, (2020) No. 1, p. 55-74

Indie přikročila v listopadu 2016 k zásadnímu opatření, kdy byly s okamžitou platností zrušeny bankovky o hodnotě 500 a 1000 rupií. Autor v článku popisuje kontext opatření, následně se věnuje připravenosti indické centrální banky k tomuto kroku a zkoumá, zda bylo dosaženo deklarovaných cílů (omezení ilegální ekonomiky, zvýšení výběru daní a snížení závislosti na hotovostních penězích). Dále autor analyzuje ekonomické náklady opatření (tzv. demonetizace). - Poznámky. -- K Indii a její ekonomice viz i další dva příspěvky v časopise (s. 3-30 a s 31-54).

Jiří Moravec

The perfect digital money that nobody wants

Dokonalé digitální peníze, které nikdo nechce

Daně a finance, Sv. 27, (2019) č. 3-4, s. 30-35

Autor v příspěvku porovnává hyperinflační peníze a bitcoin a hodnotí monetární funkce bitcoinového systému. Vychází ze skutečnosti, že i po deseti letech svojí existence není kryptoměna bitcoin považována za peníze. Zvažuje dopad hyperinflace na měnovou funkci peněz a domnívá se, že lze najít okamžik, kdy v důsledku hyperinflace ztrácí měna funkci peněz. Bitcoin by tedy měl splňovat tuto charakteristiku, aby mohl být penězi. Na příkladu hyperinflačního vývoje v Brazílii v období 1980-1994 analyzuje jednu z monetárních funkcí peněz (tj. měna jako zúčtovací jednotka), která symbolizuje důvěru v peníze. Uzavírá, že bitcoinu chybí funkce peněz představující důvěru v měnu. - Poznámky.

Mehmet Levent Erdas

Validity of weak-form market efficiency in Central and Eastern European countries (CEECs) : evidence from linear and nonlinear unit root tests [elektronický zdroj]

Platnost tzv. slabé formy efektivnosti trhu v zemích střední a východní Evropy : poznatky z lineárních a nelineárních testů jednotkových kořenů

Národohospodářský obzor, Vol. 19 (2019), No. 4, p. 399-428

Tzv. slabá forma efektivnosti trhu (weak-form market efficiency) je jedním ze tří stupňů hypotézy (teorie) efektivních trhů. Pokud jsou finanční trhy slabě efektivní, nelze na základě historických cen predikovat budoucí vývoj cen. Autor v článku ověřuje existenci tohoto jevu na akciových trzích v zemích střední a východní Evropy (konkrétně v Litvě, Maďarsku, Rumunsku, Chorvatsku, Slovinsku, Polsku, Bulharsku, Slovensku, Lotyšsku, Estonsku a ČR). K výzkumu byly použity tzv. testy jednotkových kořenů (root tests). Slabá forma efektivnosti byla na všech zkoumaných akciových trzích potvrzena. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.2478/revecp-2019-0020>

Michaela Hladká

Využití moderních technologií v rámci identifikace klienta dle AML včetně analýzy rizikových aspektů

Daně a finance, Sv. 27, (2019) č. 3-4, s. 14-21

Moderní technologie zasáhly do vývoje metod a postupů v rámci identifikace klienta dle předpisů proti praní peněz velmi významným způsobem, nesou s sebou ale i možné rizikové aspekty. Autorka přibližuje aktuální právní úpravu identifikace klienta ze strany povinných osob dle zákona č. 253/2008 Sb. (AML). Následně se zamýšlí nad rizikovostí jednotlivých způsobů identifikace klienta (včetně mezinárodní komparace) a nad výhodami či nevýhodami, které v tomto ohledu přináší moderní technologie. Upozorňuje také na možné změny v zákonné úpravě identifikace klienta v souvislosti s připravovanou novelou AML. Tyto změny ale hodnotí jako nevýznamný posun, uvádí jejich nevýhody a doporučení pro eliminaci souvisejících rizik. - Poznámky.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Bankovníctví : odborný časopis pro praktickou činnost bank

Sv. 28, (2020) č. 3

Koronavirus ukazuje, že bankéři mohou pracovat z domu (s. 6); ČMZRB a ČBA jsou aktivní v boji proti následkům Covid-19 (s. 7); Regulační tsunami: jaké jsou dopady? - IFRS 9, CRR, CRD IV, GDPR, PSD 2, PRIIPS (s. 10-15); Hromadné žaloby? Jaký je jejich aktuální vývoj? (s. 24-25); K současné debatě o změnách pravidel vymáhání aneb teritorialita jako fetiš (s. 26-27); Digitální finance: jak nebránit inovacím a chránit spotřebitele (s. 28-29); Evropský fintech se spojuje (s. 30-31); Budoucnost malých a středních podniků a jejich finanční zdraví (s. 36-37); Sandbox: skvelá myšlienka, ale kedy? (s. 44-45).

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

Peter Altmaier ; rozhovor vedli Sven Böll, Sophie Crocoll, Max Haerder

"Schluss mit der Kleingeistigkeit"

"Už žádná malomyslnost"

WirtschaftsWoche, Jg. 2020, Nr. 11, S. 28-32

Rozhovor se spolkovým ministrem hospodářství P. Altmaierem o krátkodobé pomoci v době koronaviru, dlouhodobých hospodářských reformách a příštím možném šéfovi CDU.

Experimental treatment : the economic emergency

Experimentální lék : stav nouze v oblasti ekonomiky

The Economist, Vol. 434, (2020) No. 9186, p. 18-20

O radikálních opatřeních, kterými se vlády vyspělých států a centrální banky snaží zvrátit nepříznivé ekonomické dopady epidemie COVID-19.

Onur Özdemir

Financialization and the labor share of income [elektronický zdroj]

Financionalizace a podíl práce na národním důchodu

Národohospodářský obzor, Vol. 19 (2019), No. 4, p. 265-306

Autor se zabývá souvislostí financionalizace (tj. rostoucího významu finančních trhů, aktérů a institucí v ekonomice) a příjmových nerovností. Konkrétně je zkoumán vztah mezi financionalizací a podílem práce na národním důchodu v souboru dat z 52 zemí za období 1992-2012. Je zjištěno, že vyšší rozvinutost akciových trhů přispívá k méně rovnému rozdělení národního důchodu a k poklesu podílu mezd na národním důchodu. Další faktory (globalizace, technologické změny) mohou tento jev ještě posílit. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2020/03/Narodohospodarsky_obzor_4_2019_str_265-306.pdf

From V to victory

Od propadu k vítězství

The Economist, Vol. 434, (2020) No. 9186, p. 62

Plný rozsah dopadů nynější pandemie COVID-19 v oblasti světové ekonomiky nelze zatím předjímat, zdá se však, že bude propad širší a intenzivnější, než se původně předpokládalo. Otázkou je tedy, za jak dlouho se svět případně zotaví. Ze zkoumání delšího časového období vyplývá, že k podobným událostem dochází v rozvinutých zemích velmi zřídka. V některých případech se ekonomiky dokázaly zotavit rychle (případ Itálie či Německa po 2. sv. válce), jindy "návrat k normálu" trvá déle. Podstatné budou tři aspekty: aby státy dokázaly situaci zvládnout po institucionální stránce, aby se podařilo obnovit obchodní síť a aby byla vhodně nastavena i makroekonomická politika.

Dana Heide, Ulf Sommer

Chinas Schwäche hat weltweite Folgen : Coronavirus trifft Märkte

Slabost Číny má celosvětové následky : koronavirus zasahuje trhy

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 24 (4.2.2020), S. 4-5

Veřejný život a s ním i hospodářství v Číně zůstávají v moci epidemie koronaviru. Odhady ekonomů k důsledkům pro globální růst se velmi liší. -- Viz též HB č. 18/2020 (27.1.2020), s. 8-9, HB č. 19/2020 (28.1.2020), s. 19 a 46, HB č. 20/2020 (29.1.2020), s. 4 a 28.

Jörn Petring

Maos verzweifelte Enkel

Maův zoufalý vnuk

WirtschaftsWoche, Jg. 2020, Nr. 11, S. 40-41

Propuknutí koronaviru zasadilo čínskému hospodářství těžkou ránu. Zasloučenec z Pekingu tvrdí, že čínské vedení přemýšlí nyní o drahých konjunkturálních programech a přikrášluje čísla o hospodářském růstu.

Tarik Rharrab, Sylvain Bellefontaine

Poland : growth under scrutiny [elektronický zdroj]

Polsko : hospodářský růst pod drobnohledem

Conjoncture, No. 1 (2020), p. 12-20

Zhodnocení dlouhodobého vývoje hospodářského růstu v Polsku a faktorů, které jej ovlivňují. V první části článku se autoři zabývají kvalitou institucí, která má zásadní vliv na produktivitu a růst, ve druhé části pak hodnotí vývoj a perspektivy růstu od 90. let do současnosti a s výhledem do budoucna. Vývoj hospodářského růstu v Polsku autoři označují za pozoruhodný - zemi pomohla reforma institucí spolu s politickou stabilitou a otevřením ekonomiky. K dalšímu přiblížení se vyspělým zemím však budou nezbytné strukturální změny. - Poznámky. -- Text je dostupný i ve francouzské jazykové verzi. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2020/04/Conjoncture_1_2020.pdf

by Ana Maria Ruiz Rivadeneira and Juan Garin

Public private partnerships review of Kazakhstan [elektronický zdroj]

Partnerství veřejného a soukromého sektoru v Kazachstánu

OECD journal on budgeting, Vol. 19 (2019), No. 2, p. 3-86

Příspěvek detailně představuje partnerství veřejného a soukromého sektoru (PPP) v Kazachstánu v návaznosti na hodnocení provedené Organizací pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD). Je popsán právní a instituční rámec PPP v Kazachstánu, stav PPP na národní i regionální úrovni a oblasti, na které by se měla země zaměřit v budoucnu při reformách. - Poznámky. Plný text dostupný z: https://www.oecd-ilibrary.org/governance/oecd-journal-on-budgeting/volume-19/issue-2_e80aaae8-en

The ravages of time

Zub času

The Economist, Vol. 434, (2020) No. 9185, p. 62

Zkušenosti z historie mohou být vodítkem, jaké budou ekonomické dopady pandemie COVID-19, a to přesto, že se minulé pandemie v mnoha ohledech od té současné lišily. V článku jsou prezentovány pozitivní i negativní ekonomické dopady dřívějších pandemií v historii (mor, španělská chřipka a další), kdy ne všechny důsledky byly negativní (po morové pandemii v polovině 14. století došlo např. ke zvýšení reálných příjmů zaměstnanců), přesto však převažovaly.

The right medicine for the world economy

Správný lék pro světovou ekonomiku

The Economist, Vol. 434, (2020) No. 9184, p. 9

Svět čelí pandemii nemoci COVID-19 způsobené novým koronavirem, jejíž dopady budou nejen zdravotní, ale i ekonomické. Prvním úkolem pro státy je posílit personálně i finančně sektor zdravotnictví. Následně je velmi důležité co nejdříve testovat nakažené v době, kdy je pacientů zatím málo. V některých státech, jako např. v USA, kde je pokrytí zdravotním pojištěním nedostatečné, k tomu však nemusí být dostatečná ochota. Cestou, jak zmírnit poptávkový šok, jsou nemocenské dávky. Centrální banky po celém světě snižují úrokové sazby, akciovým trhům však toto opatření nemusí stačit – ani centrální banky nemohou napravit poškozené dodavatelské řetězce. Některé státy zvažují přímou finanční podporu dotčeným subjektům. Velkým problémem, se kterým se budou potýkat podniky, je likvidita. Obecně je nutné vyvážit zdravotní a ekonomické aspekty různých opatření, momentálně je ale prioritou většiny států zastavit epidemii, která se vymkla z rukou. -- K různým aspektům pandemie (dopad na státní rozpočty, efektivita různých opatření a připravenost států, hrozba recese, finanční trhy, čínská propaganda, dopad na ekonomiky závislé na těžbě surovin, dopad na dodavatelské řetězce aj.) viz i další články v čísle (na s. 12, 17-19, 22-23, 26-27, 50-51, 52, 61-61, 63, 66).

Mathias Brüggmann, Martin Murphy

Zwischen den Fronten

Mezi dvěma frontami

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 20 (29.1.2020), S. 12-13

Fotbalové mistrovství světa, hospodářské reformy: Katar se chce modernizovat. Přesto země trpí novým napětím mezi USA a Íránem.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Hospodářské noviny

Sv. 64, (2020) č. 51 (12.3.2020)

Vláda chystá úlevy pro živnostníky: kvůli koronaviru počká úřad s výběrem daně (s. 1) a komentář na s. 10; Pomoc firmám vyjde na 19 miliard, říká Maláčová - státní pomoc v čase nákazy (s. 2); Kvůli šíření koronaviru hrozí prudký propad ekonomiky. Země EU řeší, jak krizi čelit (s. 5); Přiznání politiků už nebudou volně dostupná - omezení dostupnosti majetkových přiznání v návaznosti na rozhodnutí ÚS (s. 6); Hypotéky ve stínu epidemie: ČNB chce hypotéky regulovat zákonem (s. 11).

Obchod. Cla. Mezinárodní finance**Achtung vertraulich! [elektronický zdroj]****Pozor, důvěrné!**

Zoll aktuell, Jg. 2019, Nr. 5, S. 8-10

Informace o nakládání s důvěrnými informacemi u německé celní správy. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2020/04/Zoll_Aktuell_5_2019.pdf

Sara Armella, Maurizio Conti

Borders and protectionism : US trade policy and its impact on law, economy and international trade
Hranice a protekcionismus : americká obchodní politika a její dopady na legislativu, ekonomiku a mezinárodní obchod

Global trade and customs journal, Vol. 15, (2020) No. 2, p. 97-103

Protekcionismus je v posledních letech ve světě na vzestupu, čemuž přispívá i stávající zahraničněobchodní politika USA. Autoři popisují, jak k vzestupu protekcionismu došlo, následně se zabývají politickými a právními důsledky amerických cel a shrnují závěry různých studií, které se týkaly dopadů cel na americkou ekonomiku. - Poznámky.

Juan Pablo Rizzi

Could dividends justify a customs value adjustment? [elektronický zdroj]**Mohou dividendy ospravedlnit úpravu celní hodnoty?**

World customs journal, Vol. 13 (2019), No. 1, p. 147-152

Autor v článku analyzuje, zda mohou být dividendy důvodem pro úpravu celní hodnoty dle legislativy Světové obchodní organizace. Dle článku 8.1d Dohody WTO o celní hodnotě (Customs Valuation Agreement, CVA) toto možné není. Dále je zjišťováno, jaké řešení se použije, pokud jsou dividendy skryty v převodních cenách nebo v platbách za služby technické asistence při transakcích mezi spřízněnými osobami. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://worldcustomsjournal.org/archive/>

Ognjen Alagic

Customs valuation : a Bosnian and Herzegovinian perspective**Určování celní hodnoty : přístup Bosny a Hercegoviny**

Global trade and customs journal, Vol. 15, (2020) No. 2, p. 69-96

Autor popisuje systém určování celní hodnoty (customs valuation) v Bosně a Hercegovině, také v kontextu mezinárodního rámce a standardů v této oblasti. Shrnuty jsou pravomoci Úřadu pro nepřímé daně (Indirect Taxation Authority), který vznikl v r. 2004 sloučením tří celních úřadů, poté jsou uvedeny konkrétní prvky systému (legislativní rámec, jednotlivé fáze procesu, řízení rizika, vzdělávání zaměstnanců, partnerství celního a soukromého sektoru). Následně jsou určena slabá místa v jednotlivých oblastech a doporučení do budoucna. - Poznámky.

Danilo Desiderio

Data analysis techniques for enhancing the performance of Customs [elektronický zdroj]

Metody analýzy dat pro zlepšení činnosti celních správ

World customs journal, Vol. 13 (2019), No. 2, p. 17-22

Metody sběru a analýzy dat s využitím IT systémů a matematických a statistických algoritmů mohou celním správám pomoci efektivněji vykonávat jejich činnost. V praxi však podle autora nevyužívají celní správy analýzu dat v dostatečné míře (většinou analýza dat slouží pouze k řízení rizika). V článku je po úvodním vzhledu do problematiky popsáno využití analýzy dat pro správu hranic (border management), následně je uvedeno, z jakých zdrojů mohou celní správy čerpat data, a poté jsou shrnuta omezení, která se při analýze dat celní správou vyskytují. - Poznámky. -- Součástí časopisu je i tematická sekce s šesti dalšími články na téma analýzy dat u celní správy. Týkají se mj. tzv. zrcadlové analýzy, těžby dat (data mining) či automatizovaného řízení rizika. Plný text dostupný z: <https://worldcustomsjournal.org/archive/>

Alwyn Hoffman, Sonja Grater, Willem C. Venter, Juanita Maree and David Liebenberg

Designing a new methodology for customs risk models [elektronický zdroj]

Navržení nové metodologie pro modelování rizika v celní oblasti

World customs journal, Vol. 13 (2019), No. 1, p. 31-56

Efektivní řízení rizika (risk management) v celní oblasti by mělo vyvážit požadavky celních správ a zároveň nebránit toku zboží. V rozvíjejících se zemích spoléhají celní správy často na fyzickou kontrolu zboží, která narušuje tok zboží, a jejíž dopady na regionální ekonomiky zaostávají za očekáváním. Rozvinuté země ve srovnání s tím používají speciální modely, na základě kterých jsou schopné lépe určit riziko, aniž by byla nutná fyzická kontrola. Autoři v článku představují speciální metodiku a model určené k řízení rizika. Cílem je dosažení kompromisu mezi zájmy celních správ a účastníky v zahraničním obchodu. Plný text dostupný z: <https://worldcustomsjournal.org/archive>

Digitale Zukunft jetzt [elektronický zdroj]

Digitální budoucnost v současné době

Zoll aktuell, Jg. 2019, Nr. 4, S. 6-8

Informace o novém portálu vytvořeném německou celní správou v rámci digitalizačních snah. Portál je určený uživatelům z řad obchodníků i občanů. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2020/04/Zoll_Aktuell_4_2019.pdf

Jan A. Micallef

EU-ACP Economic Partnership Agreements : taking them forward

Dohody o ekonomickém partnerství mezi EU a zeměmi Karibiku, Afriky a Pacifiku : jak je dále rozvíjet

Global trade and customs journal, Vol. 15, (2020) No. 2, p. 111-123

V r. 2002 započala vyjednávání dohod o hospodářském partnerství mezi Evropskou unií a státy Afriky, Karibiku a Pacifiku (African, Caribbean, Pacific countries; ACP). Jednotlivé dohody se liší co do jejich hloubky i úspěšnosti implementace. Autor v článku popisuje současný stav celkem sedmi dohod, z nichž některé plně fungují a jiné ustrnuly. Nad rámec těchto sedmi dohod ještě existují předběžné dohody s jednotlivými zeměmi, které mohou být příležitostí pro ty státy, jejichž regionální dohody stagnují. Dále je diskutováno, jakým směrem by se dohody mohly vyvíjet do budoucna z hlediska implementace, jejich rozšiřování i prohlubování. - Poznámky.

Orhan Chiali

French exports of goods to the EU [elektronický zdroj]

Francouzský vývoz zboží do EU

Trésor-economics, No. 253 (2019), p. 1-10

Analýza francouzského exportu zboží a faktorů, které jej ovlivňují. Export zboží z Francie do EU tvoří více než třetinu celkového vývozu zboží a služeb Francie. Klíčové sektory podílející se na vývozu (zejména automobilový průmysl) čelí od vstupu zemí střední a východní Evropy do EU tvrdší konkurenci. Od r. 2000 Francie svůj podíl na trhu v EU ztrácí, a to kvůli poklesu konkurenceschopnosti vzhledem k jiným členským zemím. Státu se také nepodařilo získat významnější podíl na trzích nově

přistoupivších zemí EU (ze 75 % Francie vyváží do svých sousedních zemí). - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2020/03/Tresor_Economics_253_2019.pdf

Manuela Stöcker, Helmut Dillmann

Halt, Einspruch! [elektronický zdroj]

Stop, námitka!

Zoll aktuell, Jg. 2019, Nr. 4, S. 4-5

Pracovníci celního úřadu v německém Saarbrückenu se v rozhovoru vyjadřují k uplatňování opravných prostředků u německé celní správy. Informují o náplni své práce i o počtech podaných stížností, jejich průběhu a celkových sumách. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2020/04/Zoll_Aktuell_4_2019.pdf

Iulianna Romanchyshyna

Mutual recognition as a method to deal with regulatory divergence : what is its reach in EU FTAs?

Vzájemné uznávání jako metoda, jak se vypořádat s rozdíly v regulaci : jaký je dosah této metody ve smlouvách o volném obchodu uzavíraných EU?

Global trade and customs journal, Vol. 15, (2020) No. 1, p. 6-14

Vzájemné uznávání legislativy je vedle harmonizace jednou z cest, jak se vypořádat s legislativními rozdíly (nejen) v oblasti volného obchodu. Na rozdíl od harmonizace si státy mohou svoji vlastní legislativu ponechat. Autorka v článku analyzuje vzájemné uznávání ekvivalence regulace v EU v kontextu liberalizace obchodu. Popsány jsou různé formy uznávání legislativy, které mohou být v praxi použity, včetně jejich podmínek a omezení. - Poznámky. -- Článek je součástí tematicky zaměřeného čísla „Women in trade“.

Colette Hercher, Christof Schulte

Nächste Schritte [elektronický zdroj]

Další kroky

Zoll aktuell, Jg. 2019, Nr. 6, S. 7-9

Rozhovor s prezidentkou německého generálního ředitelství cel Colette Hercher a s Christofem Schultem z finančně-analytické jednotky německé celní správy o činnosti tohoto útvaru, jeho pravomocích a výsledcích. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2020/04/Zoll_Aktuell_6_2019.pdf

Michael Landwehr

New findings on the benefit of transfer pricing rules for customs valuation purposes

[elektronický zdroj]

Nové poznatky o přínosech pravidel pro převodní ceny pro účely stanovení celní hodnoty

World customs journal, Vol. 13 (2019), No. 1, p. 141-144

Autor se zabývá přínosy pravidel pro převodní ceny pro účely stanovení celní hodnoty. Nejprve se věnuje principu tržního odstupu (obvyklých tržních podmínek; arm's length principle) v Kodexu celní hodnoty GATT (GATT Customs Valuation Code, GCVC), následně interpretuje tento princip z pohledu systémové integrace a dále analyzuje, jaké podmínky musí být splněny, aby bylo možné princip tržního odstupu použít mezi státy zapojenými do výměny zboží. Článek vychází z autorovy disertační práce. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://worldcustomsjournal.org/archive/>

S. Afhüppe, Y. Osman, S. Scheuer

Schwieriger Start in die 20er-Jahre : Weltwirtschaftsforum in Davos

Obtížnější start do dvacátých let : Světové ekonomické fórum v Davosu

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 14 (21.1.2020), S. 12-13

Ve švýcarském Davosu se ve dnech 21.-24.1.2020 konal 50. ročník Světového ekonomického fóra. Přední světoví ekonomové, podnikatelé, obchodníci, bankéři, politici a Mezinárodní měnový fond hledí s obavami na nastávající desetiletí. Zabývali se především otázkami změn klimatu, protekcionalismu a sociálního napětí. -- Viz též HB č. 15/2020 (22.1.2020), s. 12-13.

David Widdowson, Bryce Blegen, Geoff Short, Gareth Lewis, Eduardo Garcia-Godos and Mikhail Kashubsky

Single window in the context of the WTO Trade Facilitation Agreement [elektronický zdroj]
Systém single window v kontextu Dohody WTO o usnadňování obchodu

World customs journal, Vol. 13 (2019), No. 1, p. 101-128

V článku jsou prezentovány výsledky výzkumného projektu, který se zabýval opatřeními na usnadňování zahraničního obchodu v Austrálii. "Single window" je nástroj umožňující přepravecům a obchodníkům podat potřebné dokumenty a informace na jednom místě. Austrálie si přijetí single window stanovila jako prioritu v r. 2016 s cílem zjednodušit obchod. V článku je popsána správa hranic (border management) v Austrálii, dále je představen nástroj single window spolu s nejlepší praxí dle mezinárodních organizací. Poté jsou určeny klíčové faktory úspěchu v různých oblastech při implementaci single window a je popsáno, jak nástroj zohledňuje Dohoda WTO o usnadňování obchodu. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://worldcustomsjournal.org/archive/>

Sonia Gupta

The arbitrary rejection of the declared value by the customs administration
Svévolné zamítání deklarované hodnoty celní správou

Global trade and customs journal, Vol. 15, (2020) No. 1, p. 42-49

Celní sazba bývá čím dál častěji stanovována způsobem "ad valorem", tj. v návaznosti na celní hodnotu. V souvislosti s tím je proto nutné znát hodnotu dováženého zboží. Autorka rozebírá vývoj mezinárodních pravidel týkajících se určování celní hodnoty (customs valuation), následně se věnuje vývoji indické legislativy a popisuje problém odmítání deklarované hodnoty tamější celní správou, kvůli čemuž v Indii roste počet sporů. - Poznámky. -- Článek je součástí tematicky zaměřeného čísla „Women in trade“.

Philip Haellmigk

The concept of European export controls on technology transfers : risks and strategies for international companies [elektronický zdroj]

Koncept evropských vývozních kontrol u transferů technologií : rizika a strategie pro nadnárodní společnosti

World customs journal, Vol. 13 (2019), No. 1, p. 21-29

Transfer technologií je z různých důvodů omezen legislativou EU na ochranu vývozu. Jedním z těchto důvodů je nákup know-how rozvíjejícími se ekonomikami (zejména Čínou), dále jde ale i o snahu některých zemí získat citlivé informace k tomu, aby je mohly použít ve zbrojním průmyslu. V článku jsou popsána opatření na ochranu vývozu v EU a dále jsou uvedeny otázky ve formě "checklistu", které by si měly evropské firmy při vývozu pokládat. - Poznámky. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2020/03/WCJ_01_2019_str.21-29.pdf

Tobias Dolle, Lourdes Medina

The EU's request for arbitration under the EU-Ukraine Association Agreement
Žádost EU o arbitráž podle Asociační dohody mezi EU a Ukrajinou

Global trade and customs journal, Vol. 15, (2020) No. 2, p. 104-110

Evropská unie doručila Ukrajině v červnu 2019 žádost o arbitráž dle článku 306 Asociační dohody mezi EU a Ukrajinou. Důvodem byla ukrajinská omezení na vývoz dřeva. Autoři v článku analyzují, proč se Evropská unie rozhodla vůbec poprvé řešit spor prostřednictvím speciálního fóra, které bylo zřízeno na základě dohody, a proč se neobrátila spíše na odvolací orgán (appellate body) Světové obchodní organizace. - Poznámky.

Xiangyang Li

Understanding tax and customs policies for retail import cross-border e-commerce in China

[elektronický zdroj]

Objasnění daňové a celní politiky u maloobchodního přeshraničního dovozu v Číně při elektronickém obchodování

World customs journal, Vol. 13 (2019), No. 2, p. 23-35

Autor se v článku věnuje elektronickému obchodování v Číně. Nejprve je představena stávající situace v přeshraničním maloobchodu (obchodní modely, distribuční kanály); následně je popsán vývoj souvisejících celních a daňových politik (DPH) včetně orgánů, jež mají regulaci na starosti. Dále autor objasňuje souvislosti s přepravou osobních předmětů (personal articles) a její daňovou a celní regulací. Článek obsahuje přehledné tabulky, ve kterých je mj. uvedeno, na jaké kategorie zboží se aplikují určité celní a daňové sazby. - Poznámky. -- K přeshraničnímu e-commerce v Číně a k daňovému řešení viz i článek na s. 3-16. Plný text dostupný z: <https://worldcustomsjournal.org/archive/>

Claudia Gierisch, Jürgen Rasp

Wer sucht, der findet [elektronický zdroj]

Kdo hledá, najde

Zoll aktuell, Jg. 2019, Nr. 6, S. 4-6

Rozhovor s pracovníky německé celní správy z úřadu ve Weidenu. Zaměstnanci se vyjadřují k vyhodnocování rizik při odbavování zboží a ke kontrolní činnosti. Zmíněny jsou mj. počty hodnocených případů, využívané IT systémy či specifika různých způsobů přepravy zboží. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2020/04/Zoll_Aktuell_6_2019.pdf

Malte Fischer, Julian Heissler, Jörn Petring, Silke Wettach

Zoll um Zoll

Clo za clem

WirtschaftsWoche, Jg. 2020, Nr. 10, S. 14-21

Spojené státy se za vlády prezidenta D. Trumpa vyvinuly z rodné země kapitalismu do bašty protekcionismu. Na tom by nic nezměnilo ani jeho odvolání, neboť Amerika soupeří s Čínou o hospodářské, politické, technologické a vojenské vedení ve světě. Německo se jako národ exportérů musí rozloučit s ideálem globalizace bez hranic a upevňovat regionální síť.

Podnik a podnikání

By Michael Greenstone, Alexandre Mas, and Hoai-Luu Nguyen

Do credit market shocks affect the real economy? : quasi-experimental evidence from the Great Recession and „normal“ economic times

Ovlivňují šoky na úvěrových trzích reálnou ekonomiku? : kvaziexperimentální poznatky z Velké recese a „běžných“ hospodářských časů

American Economic Journal: Economic policy, Vol. 12, (2020) No. 1, p. 200-225

Malé a střední podniky obecně významně přispívají k hospodářskému růstu, zároveň jsou však závislé na financování ze strany bank. Autoři v článku zkoumají dopady úvěrových šoků v letech 1997-2007 ("běžné časy") a z období recese 2007-2009. V obou obdobích bylo pro malé podniky v USA nákladné přecházet k jiné bance. Celkově je však kanál bankovního financování v dnešní americké ekonomice pro malé podniky nepodstatný. Nabízí se proto otázka, jaké jsou přínosy opatření, která zvyšují nabídku bankovních úvěrů, ve srovnání s jejich riziky. - Poznámky.

By Amanda G. Gregg

Factory productivity and the concession system of incorporation in late Imperial Russia, 1894-1908

Produktivita továren a systém koncesí u inkorporací v pozdně carském Rusku v letech 1894-1908

The American Economic Review, Vol. 110, (2020) No. 2, p. 401-427

V carském Rusku byl zápis firmy do obchodního rejstříku podmíněn speciální koncesí, jejíž získání bylo nákladné i časově náročné. Přesto koncesí před první světovou válkou disponovalo více než 4000 firem. Autorka v článku zkoumala vlastnosti těchto firem a dochází k závěru, že o koncesii usilovaly spíše produktivnější firmy a že zápis firem do obchodního rejstříku produktivitu firem

ještě zvýšil. Zápis do obchodního rejstříku firmám pomohl získat přístup k dlouhodobému financování. - Poznámky.

Kristýna Pružinová

Půjde o peníze i změnu myšlení firem

Právní rádce, Sv. 28, (2020) č. 2, s. 18-19

Zhodnocení potenciálních dopadů připravované evropské regulace v oblasti ochrany životního prostředí a uhlíkové neutrality na hospodářství ČR. Pro podniky bude regulace obecně znamenat daleko více nákladů a výrazné změny v práci se zdroji, při financování nových podnikatelských záměrů i při čerpání evropských dotací. -- Více k tématu klimatického práva, ekologických výzev v právní oblasti a pravidel zeleného financování v EU viz další příspěvky na s. 6-17.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Hospodářské noviny

Sv. 64, (2020) č. 58 (23.3.2020)

Recept pro firmy i živnostníky: daňové úlevy, půjčky: vláda možná pozastaví EET (s. 1 a 2); Úvěry od vlády jsou sebevražda, míní podnikatel - program COVID (s. 4); Vláda i ČNB musí nasadit maximální palebnou sílu - komentář J. Bureše (s. 7); Byznys čeká na kurzarbeit: české podniky kvůli koronaviru zastavují nebo omezují výrobu. Aby nezačaly propouštět, chtějí po vládě podporu na výplatu mezd (s. 10); Celé skupiny zaměstnanců se přesunují do jiných oborů (s. 14).

Pojišťovnictví. Sociální péče

Jaroslav Vostatek

Český důchodový (ne)systém vyžaduje zásadní reformu

Fórum sociální politiky, Sv. 14, (2020) č. 1, s. 2-10

Autor se věnuje stavu důchodového systému v České republice a kritizuje jeho netransparentnost a nesrozumitelnost. Navrhuje možné reformy, jejichž implementace by měla proběhnout postupně ve dvou krocích. Tzv. malá důchodová reforma by dle autorova návrhu měla přispět k racionalizaci základní a procentní výměry starobního důchodu, přičemž za adekvátní základní úroveň je považováno 32 % průměrné mzdy. Cílem velké důchodové reformy jsou poté dalekosáhlejší změny v oblasti starobních, invalidních a pozůstalostních důchodů. Navrhované změny vycházejí z vývojových tendencí pozorovaných v zemích OECD. -- Reakci na článek přináší příspěvek na s. 30-31.

Jiří Vopátek

Mikroekonomický dopad zrušené důchodové reformy v ČR z pohledu roku 2019

Fórum sociální politiky, Sv. 14, (2020) č. 1, s. 10-17

Autor analyzuje, jaké dopady má účast ve II. pilíři důchodového systému na výši procentní části důchodové dávky z I. pilíře, a to na příkladu příjmově typizovaného jedince, který odešel do řádného starobního důchodu v r. 2019. Cílem je určit mimo jiné výši vnitřního výnosového procenta (IRR, Internal Rate of Return). Na základě provedených modelací autor dochází k závěru, že účast ve II. pilíři byla výhodná pro jedince, jejichž příjem se pohyboval přibližně na úrovni všeobecného vyměřovacího základu, jelikož u těchto osob je požadavek na IRR nižší, zatímco u osob s menšími příjmy jsou naopak požadavky vyšší. Modelové situace dále ukázaly, že jeden rok účasti ve II. pilíři kráčí procentní výměru důchodové dávky o 0,43 %, přičemž to, zda je účast na tomto pilíři výhodná závisí na mnoha proměnných (mimo jiné na faktické době pobírání důchodové dávky, na výši předdůchodového příjmu apod.)

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

Die 5 wichtigsten Eckpunkte [elektronický zdroj]

Pět nejdůležitějších bodů

Zoll aktuell, Jg. 2019, Nr. 3, S. 8-11

Shrnutí nejdůležitějších bodů z návrhu zákona na posílení pravomocí německé celní správy v boji proti práci na černo. Podvody se sociálními dávkami, ilegálně nízké mzdy, porušování pracovních podmínek, aj. Připojen je rozhovor s Tinem Igelmannem, vedoucím oddělení "Finanzkontrolle Schwarzarbeit" u německé celní správy. -- K práci na černo a pátrání německé celní správy viz i příspěvek v č. 5/2019 na s. 4-6. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2020/04/Zoll_Aktuell_3_2019.pdf

Radek Náplava

Changing structure of employment in Europe : polarization issue [elektronický zdroj]

Mění se struktura zaměstnanosti v Evropě : otázka polarizace

Národohospodářský obzor, Vol. 19 (2019), No. 4, p. 307-318

V posledních letech dochází na trzích práce k tzv. polarizaci - mizí počet pracovních míst vyžadujících střední kvalifikaci a roste naopak počet pracovních míst s nízkou a vysokou kvalifikací. V článku je tento jev analyzován na datech z evropských zemí z let 2008-2017 a z České republiky v letech 1993-2017. Změny jsou posuzovány z hlediska různých odvětví. Polarizace na trhu práce v ČR byla do určité míry potvrzena. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.2478/revecp-2019-0016>

Markéta Šnýdrová, Lucie Vnoučková, Ivana Šnýdrová

Practical training and its impact on employability post-graduation [elektronický zdroj]

Praxe během studia a její dopad na pozici studentů na trhu práce po dostudování

Prague economic papers, Vol. 29 (2020), No. 1, p. 67-84

Autorky se v článku zabývají vlivem praxe studentů během studia na zaměstnatelnost těchto osob po absolvování. Brigády studentů mohou být spojeny s pozitivními i negativními jevy: na jedné straně mohou způsobit, že se studenti nedostatečně věnují studiu, na straně druhé mohou pomoci studentům získat praktické zkušenosti. Na základě výzkumu složeného z dotazníkového šetření, hloubkových rozhovorů a focus groups mezi studenty vybrané VŠ v ČR bylo zjištěno, že práce na plný či částečný úvazek během studia nevede k vyšší zaměstnatelnosti absolventů a že absolventi pracující v oboru, ve kterém studují, nejsou bezprostředně po absolvování povyšováni. Rozdíly mezi studenty působícími v oboru studia a mimo obor nebyly identifikovány. Tyto výsledky byly shodné mezi muži i ženami. - Poznámky. Plný text dostupný z: [http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2020/03/Prague Economic Papers 1 2020 str 67-84.pdf](http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2020/03/Prague_Economic_Papers_1_2020_str_67-84.pdf)

Tito Boeri, Giulia Giupponi, Alan B. Krueger, and Stephen Machin

Solo self-employment and alternative work arrangements : a cross-country perspective on the changing composition of jobs

Osoby samostatně výdělečně činné a alternativní pracovní úvazky : průřezový pohled z různých zemí na měnící se strukturu pracovních míst

The Journal of economic perspectives, Vol. 34, (2020) No. 1, p. 170-195

V posledních desetiletích doznalo působení osob samostatně výdělečně činných v OECD značných změn, kdy výrazně vzrostl počet OSVČ, které nezaměstnávají další pracovníky. Autoři se v článku věnují tomuto trendu a popisují situaci OSVČ v Itálii, ve Velké Británii a v USA. Provedeny byly výzkumy, ve kterých autoři zjišťovali informace o OSVČ, alternativních pracovních úvazcích, tzv. gig economy, o potřebě flexibility OSVČ i o dalších skutečnostech (sociální pojištění). Data byla následně doplněna mj. o makroekonomické údaje OECD. - Poznámky.

Courtney Brell, Christian Dustmann, and Ian Preston

The labor market integration of refugee migrants in high-income countries

Integrace uprchlíků na trhu práce v zemích s vysokými příjmy

The Journal of economic perspectives, Vol. 34, (2020) No. 1, p. 94-121

Autoři se zabývají integrací uprchlíků na trhu práce v hostitelských zemích. Uprchlíká migrace se od ekonomické migrace v různých ohledech liší: uprchlíci často nemají na výběr, do jaké země se vydají, a jejich zkušenosti, znalosti a dovednosti tak nemusí odpovídat požadavkům trhů práce v hostitelských zemích. Rychlost integrace na trhu práce může být ovlivněna dvěma faktory: na jedné straně mohou migranti kvůli počáteční nižší úrovni kvalifikace profitovat z vyšší návratnosti investice do vzdělání, na straně druhé se tito lidé potýkají s nejistotou ohledně své budoucnosti. Integrace navíc bývá ztížena např. i psychickými problémy, jež jsou důsledkem prožitých traumat. Článek je podpořen daty a zkušenostmi z rozvinutých zemí. - Poznámky. -- K tématu asimilace uprchlíků viz i příspěvek na s. 75-93.

Johannes B.D. Weskott

Unemployment compensation and wages : a difference-in-differences approach to assessing the wage effects of the German Hartz reforms

Pomoc v nezaměstnanosti a mzdy : hodnocení mzdového efektu německé Hartzovy reformy metodou rozdílu v rozdílech

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik, Vol. 240, (2020) No. 1, p. 89-110

Autor zkoumá vliv úrovně finanční pomoci v nezaměstnanosti (Arbeitslosengeld II, ALG II) na výši mezd. Využívá k tomu kvazi-experimentu ve formě Hartzovy reformy německého trhu práce z r. 2005 (Hartz IV, jehož hlavním opatřením bylo sloučení finančních podpor dávek v nezaměstnanosti a sociálních dávek do jediné dávky ALG II). Odhady se zakládají na datech za období 2000-2007, jako závislé proměnné byly použity jak reálná hrubá měsíční mzda, tak reálná hrubá hodinová mzda. Na základě metody rozdílu v rozdílech se ukazuje existence podstatného působení času u zkoumaného vlivu. Významné negativní působení změny pravidel pro finanční pomoc v nezaměstnanosti bylo identifikováno pouze u mužů v západním Německu. - Poznámky.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Práce a mzda

Sv. 68, (2020) č. 3

K uplatnění slev na dani a daňového zvýhodnění za rok 2019 (s. 10-15); Sledování zaměstnanců a právo na soukromí (s. 16-21); Možnost podání žaloby proti lékařskému posudku - judikáty (s. 22-26); Evropská unie a vybrané formuláře v souvislostech zdravotního pojištění - dle prováděcího nařízení č. 987/2009 (s. 27-30); Sociální sítě a nábor zaměstnanců: efektivní cesty využití Facebooku (s. 38-43); Daňová rezidence v mezinárodním zdanění příjmů (s. 47-52).

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM]

Sv. 15, (2020) č. 4-5

Podpora zaměstnávání osob se ZP: zvýšení příspěvku (s. 3-4); Srážky ze mzdy: nově v r. 2020 (s. 5-8); Ochrana osobních údajů a pracovní poměr (s. 15-19); Zvláštní úpravy pracovní doby (s. 25-28); Vysílání zaměstnanců do EU – změny dle směrnice č. 2018/957/EU (s. 29-31); Poskytování osobních ochranných pracovních pomůcek: povinnosti zaměstnavatele (s. 38-41); Daňový řád: chystané významné změny – sněmovní tisk č. 580 (s. 48-50); Soukromé životní pojištění z hlediska daně z příjmů (s. 51-54); Osvobozené příjmy FO (s. 55-58); Opravné, dodatečné a „odložené“ daňové příznání (s. 59-61); Souběžné příjmy a minimální vyměřovací základ zaměstnance (s. 74-76); Výdaje na pracovní cesty zaměstnanců z hlediska daně z příjmů (1.) (s. 81-83); Formulářová podání: nález Ústavního soudu Pl. ÚS 19/17 (s. 91-92); Zaměstnavatelé veřejné správy a zdravotní pojištění (s. 93-96); Veřejná správa – praktická řešení (s. 101-104).

Právo

Lukáš Králík

Autorskoprávní ochrana judikatury

Jurisprudence, Sv. 29, (2020) č. 1, s. 15-25

Teoretický i praktický pohled na autorskoprávní ochranu publikovaných textů soudních rozhodnutí v ČR. Autor charakterizuje původní texty soudních rozhodnutí, upravené editované texty judikátů, souborné sbírky soudních rozhodnutí i právní věty s ohledem na požadavky autorského díla a naopak na výjimky úředního díla. Stručně také přibližuje tradici autorskoprávní ochrany judikatury v USA. Upozorňuje, že původní texty úředních rozhodnutí (včetně soudních) jsou přímo ze zákona pojmenovány jako úřední díla. V případě upravených textů soudních rozhodnutí je rozhodujícím prvkem naplnění požadavků na prvky autorského díla, jako jedinečnost a tvůrčí činnost. Původ upravených textů je uveden jako zásadní rozdíl z hlediska autorskoprávní ochrany. - Poznámky.

Jan Šobora

Comparative study of regulatory approaches to sharing economy

Srovnávací studie regulačních postojů ke sdílené ekonomice

Daně a finance, Vol. 27, (2019) No. 3-4, p. 35-39

Příspěvek přináší přehled různých regulačních postojů k digitálním platformám, jejichž prostřednictvím jsou poskytovány služby digitální ekonomiky, ve vybraných evropských státech. Autor informuje o způsobech regulace a zdanění se zaměřením na online přepravní platformu Uber a ubytovací platformu Airbnb a porovnává situaci zejména ve Velké Británii a Estonsku. Uvádí, že přístupy k regulaci služeb digitální ekonomiky se v evropských státech významně různí, a to jak na celostátní úrovni, tak prostřednictvím předpisů na úrovni měst. - Poznámky.

Bregt Natens, Sven De Knop, Arnoud Willems

Effect of and compliance with judgements of the Court of Justice of the European Union : the case of trade defence measures

Účinky rozsudků Soudního dvora EU a postupování v souladu s nimi : případ nástrojů na ochranu obchodu

Global trade and customs journal, Vol. 15, (2020) No. 2, p. 54-68

Soudní spor lze považovat pro žalující stranu za úspěšný, pokud soudním rozhodnutím dojde ke zlepšení právní či ekonomické situace této strany. Rozhodnutí Soudního dvora EU však podle autorů ke kýženému výsledku často nevedou, což subjekty demotivuje od toho, aby do soudních sporů vůbec vstupovaly. Autoři se v článku zabývají účinky rozsudků Soudního dvora EU (anulace vs. zneplatnění, plná či částečná anulace vs. zneplatnění) a přijímáním opatření jinými evropskými institucemi, která směřují k postupu v souladu s rozsudky, a praxí Evropské komise v případech týkajících se nástrojů na ochranu obchodu. - Poznámky.

Jan Malast

K vývoji podmínek vyvlastnění v soukromém i veřejném právu : (se zaměřením na požadavek subsidiarity v případě nezbytného přístupu k nemovitosti)

Právník, Sv. 159, (2020) č. 2, s. 166-185

Článek se věnuje problematice zákonných podmínek vyvlastnění a jejich proměn na pozadí vývoje právní úpravy na území ČR. Autor mapuje historický vývoj těchto zákonných podmínek v době naší moderní ústavnosti (tj. od r. 1867 dosud) a zamýšlí se nad některými dalšími podmínkami, s nimiž současná úprava aktivně pracuje, nicméně mezi ústavní mantinely vyvlastnění se dosud nezařadily. Jedná se zejména o požadavek subsidiarity vyvlastnění. V příspěvku jsou rozebrány otázky související se subsidiaritou ve vztahu k institutu nezbytného přístupu k nemovitosti - Poznámky. -- Viz i další příspěvky monotematického čísla Sto let od přijetí Ústavy ČR.

Tomáš Grygar

Konkurence řízení o přestupku právnické osoby s trestním řízením proti právnické osobě pohledem principu ne bis in idem

Správní právo, Sv. 53, (2020) č. 1, s. 1-17

Příspěvek se zabývá otázkou střetu řízení o přestupku právnické osoby s trestním řízením v návaznosti na ústavně zakotvený princip ne bis in idem, jehož beneficentem jsou i právnické osoby. Autor nejprve rozebírá obsah tohoto principu, jeho právní zakotvení a hmotněprávní i procesně právní rovinu. Následně se věnuje překážce věci rozhodné (rei iudicatae) a překážce litispendence dle § 77 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zásadní nedostatek nové právní úpravy autor spatřuje v tom, že překážku řízení o přestupku vytváří trestní řízení jaké takové, včetně postupů před zahájením trestního stíhání. Zdůrazňuje, že střet řízení o přestupku právnické osoby a trestního řízení proti právnické osobě je třeba vždy řešit ve prospěch řízení trestního. - Poznámky.

Martina Prudilová, Jan Kněžínek

Legislativní rada vlády slaví 50 let

Správní právo, Sv. 53, (2020) č. 1, Legislativní příloha I/2020, s. ii-vi

Legislativní rada vlády ČR byla ustavena v r. 1969 jako objektivní, iniciativní, poradní a koordinační vládní orgán v oblasti legislativní činnosti. Byla vytvořena zejména pro účely posuzování vládních návrhů zákonů, návrhů nařízení vlády, vypracování legislativních pravidel a přípravu návrhů plánů legislativních prací vlády. Příspěvek shrnuje fungování Legislativní rady vlády v uplynulých 50 letech, její statut, složení, strukturu členů a význam tohoto poradního orgánu. - Poznámky.

Alexander J. Bělohávek

Ochrana věcných práv věřitelů a třetích osob v režimu evropské insolvenční úpravy

Obchodní právo, Sv. 29, (2020) č. 1, s. 2-19

Článek se věnuje problematice insolvenčního řízení v rámci justiční spolupráce v EU. Význam ochrany věcných práv třetích osob: zmírněná univerzalita prostřednictvím zvláštních pravidel k obecné úpravě práva rozhodného pro insolvenční řízení; Účel speciální úpravy práva rozhodného pro věcná práva třetích osob v nařízení o insolvenčním řízení; Pojem věcná práva; Demonstrativní vymezení věcných práv; Věcná práva třetích osob a jejich specifika. - Poznámky.

Jan Nevyjel

Skuteční majitelé v utajení

Právní rádce, Sv. 28, (2020) č. 2, s. 26

Kritický komentář ke změnám návrhu zákona o evidenci skutečných majitelů ze strany ministerstva spravedlnosti. Jako jednu ze zásadních změn autor zmiňuje rozhodnutí nezařadit do zákona podílové fondy, což se týká i uzavřených podílových fondů. Dále kritizuje stanovení nevyvratitelné domněnky o skutečném majiteli svěřenského fondu a vyjadřuje pochybnosti nad legitimitou tohoto ustanovení. Mezi další nedostatky patří, že evidence skutečných majitelů není vedena jako veřejný rejstřík podle rejstříkového zákona a že se předkladatel nevypořádal s kritickými argumenty k systému kontroly a způsobu správního trestání. -- Viz také HN č. 53/2020 (16.3.2020), s. 6.

Pavel Koukal

Ústavněprávní limity ochrany „duševního majetku“ a práva vydavatelů tiskových publikací

Právník, Sv. 159, (2020) č. 2, s. 142-165

Ústavněprávní analýza ochrany práv k výsledkům tvůrčí duševní činnosti ve smyslu čl. 34 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a související ochrany duševního majetku zakotvené v čl. 11 této Listiny. Autor rozebírá, jak široké pojetí majetku je únosné z hlediska základních principů fungování absolutních majetkových práv, a v dané souvislosti vymezuje limity majetkových práv, které spatřuje v ústavněprávních principech obecná svoboda jednání a svoboda projevu. Návazně na analýzu mezi majetkových práv k duševnímu vlastnictví provádí rozbor ústavní konformity nových práv vydavatelů tiskových publikací, které přináší čl. 15 a 16 směrnice o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu (č. 2019/790/EU). - Poznámky. -- Viz i další příspěvky monotematického čísla Sto let od přijetí Ústavy ČR.

Michal Petr

Zásada ne bis in idem v unijním soutěžním právu

Právník, Sv. 159, (2020) č. 2, s. 186-191

Bližší pohled na výklad zásady ne bis in idem v soutěžním právu EU. Autor představuje decentralizovanou aplikaci unijního soutěžního práva a tzv. Evropskou soutěžní síť a její funkce. Upozorňuje, že Soudní dvůr EU postupuje v soutěžních věcech odlišně, než je tomu v ostatních oblastech unijního práva. Podle dosavadní judikatury je tak v zásadě možné, aby totéž protisoutěžní jednání týchž soutěžitelů bylo v rámci EU paralelně vyšetřováno ze strany více soutěžních orgánů. Domnívá se, že tento přístup by měl být do budoucna opuštěn. Problematiku dokresluje na případu společnosti Booking.com. - Poznámky.

Statistika. Demografie. Sociologie

Axel Börsch-Supan, Christin Czaplicki, Sabine Friedel, Imke Herold, Julie Korbmacher and Tatjana Mika
SHARE-RV: linked data to study aging in Germany

SHARE-RV: spojení dat ke studiu stárnutí obyvatelstva v Německu

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik, Vol. 240, (2020) No. 1, p. 121-132

Článek informuje o německém projektu SHARE-RV, jenž vytváří nová výzkumná data propojením údajů za Německo z databáze mikrodat o zdraví, sociálně ekonomickém postavení a společenských a rodinných vazbách osob starších 50 let (SHARE, Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe) a vybraných správních dat orgánů Německého důchodového pojištění (Deutsche Rentenversicherung, RV). Toto propojení správních dat a údajů z panelového výzkumu má potenciál pro ucelené vědecké a socioekonomické analýzy v oblasti výzkumu stárnutí obyvatelstva. V příspěvku je popsán zejména proces spojování dat a přístup k aktuálním datům. - Poznámky.

Účetnictví

Lenka Galušková

Důvody pro neschválení účetní závěrky

Účetnictví nevýdělečných organizací a obcí, Sv. 2020, č. 1, s. 31-36

V článku jsou prezentovány důvody pro neschválení účetní závěrky v centrálním systému účetnictví státu (CSÚIS) v letech 2016-2018. Nejprve jsou předloženy statistiky (v r. 2018 se počet neschválených závěrek zvýšil) a následně jsou analyzovány jednotlivé důvody (uplynutí času, formální důvody, věcné důvody). Ukázány jsou i konkrétní příklady, kdy schvalovací orgán uvedl jiné důvody, než vyplývalo ze zaslaných podkladů do CSÚIS.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Auditor

Sv. 27, (2020) č. 2

Co může auditor čekat od výboru pro audit? (s. 8-9); K definici neauditorských služeb (s. 9-11); Odpovědnost členů výboru pro audit (s. 12-22).

Účetnictví nevýdělečných organizací a obcí

Sv. 2020, č. 1

Zamyšlení nad aktivitami souvisejícími s implementací elektronické fakturace (s. 2-4); Jaký rozdíl je mezi dotací, příspěvkem a náhradou? (s. 5-11); Bližší seznámení s průběhem sestavování účetních výkazů za Českou republiku a s hodnotami za rok 2018 (s. 12-20); Poslední novela vyhlášky o rozpočtové skladbě (s. 21-26); Polemika k článku Ztráta z hospodářské činnosti vykázaná v účetní závěrce vybrané účetní jednotky (s. 26-30); Důvody pro neschválení účetní závěrky (s. 31-36); Elektronizace/automatizace účetnictví (s. 37-39); Specifika silniční daně v případě příspěvkových organizací (s. 40-45); Přehled vybraných právních předpisů za konec 4. čtvrtletí roku 2019 a začátek 1. čtvrtletí roku 2020 (s. 45-47).

Veřejná správa

Aleš Sova

Podněty k zefektivnění správního procesu

Právní rozhledy, Sv. 28, (2020) č. 4, s. 135-141

Příspěvek rozebírá některé z podnětů ke změně právní úpravy, která by mohla vést k zefektivnění výkonu veřejné správy. Toto zefektivnění není zamýšleno pouze jako zrychlení procesu či úspora nákladů, ale je sledováno i zachování dosavadních vysokých standardů při zohledňování práv dotčených osob. Autor zvažuje dílčí změny správního řízení i možné zrušení právních úprav speciálních vůči obecným správním postupům podle správního řádu. Věnuje se vyžadování uvedení odvolacích námitek v odvolání i přes vůli odvolatele podat neodůvodněné odvolání, umožnění vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí a usnesení pouze poznamenávanému do spisu. Krátce také konkretizuje návrhy na speciální procesní právní úpravy. - Poznámky.

Libor Novák, Štěpán Herout

Trestněprávní aspekty zadávání veřejných zakázek se zaměřením na problematiku compliance

Veřejné zakázky, Sv. 2020, č. 1, s. 42-48

Bližší k problematice trestněprávní compliance v oblasti zadávání veřejných zakázek. Příspěvek přináší doporučení ohledně způsobu a nastavení kontroly na straně zadavatelů, aby mohla být vykonávána efektivně a vedla k identifikaci závadného jednání, u něhož panuje podezření, že je v rozporu nejen s vnitřními předpisy zadavatelů, ale i s trestním právem. Vhodnou pomůckou mohou být etické kodexy, které stanoví minimální standard chování osob na straně zadavatelů. Dále autoři mapují postup, který pokládají za vhodný z hlediska podání oznámení o skutečnostech nasvědčujících spáchání trestného činu, včetně analýzy obsahu takového oznámení. Věnují se také třem vybraným preventivním a nápravným opatřením, která mohou zamezit dokonání trestného činu, případně v jejich důsledku zaniká trestní odpovědnost (účinná lítost). - Poznámky. -- Tematicky navazuje na příspěvky z č. 4-6/2019.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Moderní obec : odborný časopis pro veřejnou správu

Sv. 26, (2020) č. 4

Nad novou Metodikou zadávání veřejných zakázek malého rozsahu (s. 6-7); Ústavní soud zrušil část zákona o střetu zájmů. Co bude následovat? (s. 10-11); Hospodaření obcí v roce 2019 v parafrázích známých příběhů (s. 16-18); Několik poznámek k příjmům a výdajům krajů v roce 2018 (s. 19-20); Nejen digitální inspirace pomáhají rozvíjet veřejnou správu (s. 35); Sociální bydlení v obcích funguje (s. 38-39); Nová pravidla pro malé veřejné zakázky mají ulevit zadavatelům (s. 40-41); Novela zákona o svobodném přístupu k informacím: nástroj obrany radnic před kverulanty? (2.) (s. 48-49).

Veřejné finance. Rozpočet

Beata Guziejewska, Katarzyna Walerysiak-Grzechowska

A local government revenue system under macroeconomic pressure : the case of Poland

[elektronický zdroj]

Systém příjmů místních samospráv pod makroekonomickým tlakem : případ Polska

Prague economic papers, Vol. 29 (2020), No. 1, p. 29-52

Autorky analyzují dopad vývoje různých makroekonomických faktorů na příjmy místních samospráv v Polsku v letech 1999-2016. Bylo zjištěno, že daně z nemovitosti a státní dotace nejsou citlivé na změny HDP a že mohou místním samosprávám pomoci zajistit stabilitu příjmů během krize. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.18267/j.pep.728>

Jaromír Klaban

Bližší seznámení s průběhem sestavování účetních výkazů za Českou republiku a s hodnotami za rok 2018

Účetnictví nevýdělečných organizací a obcí, Sv. 2020, č. 1, s. 12-20

Autor informuje o procesu sestavování účetních výkazů za Českou republiku a o činnostech, které k sestavení těchto výkazů vedou. Konkrétně jsou popsány základní principy konsolidace státu, legislativní rámec a časová osa konsolidace a subjekty zahrnuté do sestavování účetních výkazů za ČR. Následně jsou prezentovány výsledky z výkazů za účetní období r. 2018 (majetek a závazky státu, náklady a výnosy, skutečnosti z podrozvahových účtů). - Poznámky.

by Delphine Moretti, Anne Keller and Benoit Chevauchez

Budgeting in Greece [elektronický zdroj]

Rozpočtový proces v Řecku

OECD journal on budgeting, Vol. 19 (2019), No. 2, p. 3-83

V příspěvku je popsán rozpočtový proces Řecka v návaznosti na prvotní posouzení rozpočtového procesu, ke kterému došlo během finanční krize v r. 2008. Hodnoceny jsou pokroky, kterých země během deseti let dosáhla. Jedním z nich je přechod na střednědobé plánování a rozpočtový proces "shora dolů" (top-down budgeting). Do budoucna OECD Řecku doporučuje zvýšení efektivity veřejných výdajů prostřednictvím zavedení tzv. výkonového rozpočtování (performance budgeting) a přezkumu výdajů (spending review). Kromě toho by se Řecko mělo soustředit na identifikaci a zmírnění potenciálních finančních rizik. - Poznámky. Plný text dostupný z: https://www.oecd-ilibrary.org/governance/budgeting-in-greece_2f5e7d7a-en

by Camila Vammalle, Ana Maria Ruiz Rivadeneira

Budgeting in Uruguay : towards modern budgeting practices in Uruguay [elektronický zdroj]

Rozpočtový proces v Uruguayi : směrem k moderní rozpočtové praxi v Uruguayi

OECD journal on budgeting, Vol. 19 (2019), No. 1, p. 9-106

Uruguay je jediným státem na světě s pětiletým státním rozpočtem. Rozpočet je schvalován s každou novou vládou na celé její funkční období. Každý rok ale dochází k revizi rozpočtu. Od r. 2005 jsou prováděny reformy rozpočtového řízení. Příspěvek detailně popisuje uruguayský rozpočtový proces, srovnává jej s doporučenými postupy OECD a navrhuje opatření pro další modernizaci procesu. - Poznámky. Plný text dostupný z: https://www.oecd-ilibrary.org/governance/oecd-journal-on-budgeting/volume-19/issue-1_f2d48bce-en

by Delphine Moretti, Scherie Nicol, Emeline Denis, Tim Youngberry

Financial reporting in Ireland [elektronický zdroj]

Finanční výkaznictví v Irsku

OECD journal on budgeting, Vol. 19 (2019), No. 1, p. 107-169

Irsko provedlo od vypuknutí světové finanční krize v r. 2008 řadu reforem rozpočtového procesu. Změny usnadnily fiskální konsolidaci, zavedly střednědobé plánování a zvýšily transparentnost. V příspěvku jsou hodnoceny příležitosti a výzvy spojené s přijetím aktuálního účetnictví v irském veřejném sektoru. OECD Irsku doporučuje přijetí aktuálních finančních výkazů, které budou v souladu s mezinárodními standardy a harmonizaci účetních výkazů využívaných subjekty ústřední státní správy. - Poznámky. Plný text dostupný z: https://read.oecd-ilibrary.org/governance/financial-reporting-in-ireland_ea5cae13-en#page1

Martin Kohajda

Fundamental aspects of budgetary responsibility from municipal perspective in the Czech Republic

Základní znaky rozpočtové odpovědnosti z pohledu obcí v České republice

Daně a finance, Vol. 27, (2019) No. 3-4, p. 44-49

Článek analyzuje pravidla rozpočtové odpovědnosti obsažená v právní úpravě z r. 2017 v České republice a zaměřuje se zejména na rozpočtové řízení měst a obcí. Ukazuje nové povinnosti v oblasti rozpočtového plánování a řízení obcí, charakterizuje požadavky na rozpočtovou odpovědnost dle zákona č. 23/2017 Sb. a zvažuje, zda je právní úprava pravidel rozpočtové odpovědnosti v souladu s právem na samosprávné řízení obcí. Autor identifikuje nejslabší místa nové právní úpravy, která jsou dle jeho názoru v rozporu s Ústavou ČR. - Poznámky.

by Ana Maria Ruiz, Kholood Farran, Karolina Socha-Dietrich, Ivor Beazley, Chris James and Caroline Penn

Health financing and budgeting practices : key findings from the Asia, Oceania, and Central, Eastern and South-eastern European regions [elektronický zdroj]

Financování zdravotnictví a rozpočtová praxe : klíčové poznatky z Asie, Oceánie a regionů střední, východní a jihovýchodní Evropy

OECD journal on budgeting, Vol. 19 (2019), No. 3, p. 95-121

V příspěvku jsou předloženy výsledky šetření OECD z r. 2017, které se týkalo rozpočtové praxe v souvislosti se zdravotnictvím v Asii, Oceánii a vybraných evropských regionech. Výsledkem šetření byl soubor mezinárodně srovnatelných dat, která byla porovnána s nejlepšími postupy (best practices) dle OECD. Pokryta byla řada témat týkající se rozpočtového procesu v souvislosti se zdravotnictvím. -- Článek je součástí speciálního čísla zaměřeného na problematiku rozpočtování ve zdravotnictví. Viz také následující články: Decentralisation in the health sector and responsibilities across levels of government (s. 11-40), Performance measurement systems in the health sector and their budgetary implications (s. 41-66), Budgeting practices to improve health system performance (s. 67-93), Quality-based financing – the Norwegian experience (s. 123-130), Measuring the productivity of the health care system (s. 131-150) a Can performance measurement make health care systems more sustainable? Or at least more efficient? (s. 151-167). Plný text dostupný z: https://www.oecd-ilibrary.org/governance/oecd-journal-on-budgeting/volume-19/issue-3_045f5902-en

Jiří Paroubek

Poslední novela vyhlášky o rozpočtové skladbě

Účetnictví nevýdělečných organizací a obcí, Sv. 2020, č. 1, s. 21-26

Autor informuje o obsahu vyhlášky č. 343/2019 Sb. o rozpočtové skladbě. Zmíněny jsou tyto body: nové a zrušené položky pro daně a poplatky, další rozčlenění výdajů na dopravní obslužnost, změny v náplních jednotek třídění, doplnění definic, rozdělení transferů uvnitř statutárních měst a mezi Prahou a jejími městskými částmi na neinvestiční a investiční, přesun z nedaňových do daňových příjmů, podrobnost třídění v rozpočtech, rozšíření výjimky pro příspěvkové organizace vystupující jako prostředníci na veřejné školské právnické osoby, definice strukturálního třídění a drobné změny s cílem aktualizace citací právních předpisů, zlepšení formulací a opravy chyb.

Wolfgang Drechsler

Südafrika droht Schuldenspirale : Staatshaushalt

Jihoafrické republiky hrozí dluhová spirála : státní rozpočet

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 41 (27.2.2020), S. 10

Jihoafrické republiky hrozí značné ekonomické potíže. Potýká se s nastupující recesí, ochromujícím státním dluhem ve výši 9,5 mld. euro a třicetiprocentní nezaměstnaností. 20% státních příjmů je vydáno na úroky státního dluhu s cílem udržet bonitu na úkor investic. Ze třech hlavních ratingových agentur udělila pozitivní hodnocení pouze agentura Moody's.

Životní prostředí

Artenschutz kennt keine Grenzen [elektronický zdroj]

Ochrana ohrožených druhů nezná hranic

Zoll aktuell, Jg. 2019, Nr. 3, S. 4-6

Popis činnosti německé celní správy v oblasti ochrany ohrožených živočišných druhů. Kontroly na letištích, ilegální obchod s ohroženými druhy přes internet. Záchrana ilegálně dovezených živých zvířat. CITES. Plný text dostupný z: http://knihovna.mfcr.cz/earchiv/2020/04/Zoll_Aktuell_3_2019.pdf

Kenneth Gillingham

Carbon calculus : for deep greenhouse gas emission reductions, a long-term perspective on costs is essential

Uhlíkové počty : dlouhodobý pohled na náklady je zásadní pro podstatné snižování emisí skleníkových plynů

Finance & development, Vol. 56, (2019) No. 4 (December), p. 6-11

Vědci se shodují, že klimatické změny souvisejí se stále častějšími a intenzivnějšími přírodními katastrofami. Rozsah souvisejících hospodářských škod je ale nejistý. Politici se musí rozhodnout o výši možných nákladů na zmírňování dopadů emisí skleníkových plynů. V příspěvku jsou zvažovány a porovnány krátkodobé i dlouhodobé náklady různých variant tohoto zmírňování, včetně obnovitelných zdrojů energie a elektromobilů, s cílem snížení uhlíkových emisí na nulu do r. 2050. - Poznámky. -- Viz i další příspěvky monotematického čísla The economics of climate, např. s. 16-19.

Anna Dias, Stéphanie Seeuws, Agnieszka Nosowicz

EU border carbon adjustment and the WTO : hand in hand towards tackling climate change

Evropské přeshraniční uhlíkové vyrovnávací mechanismy a Světová obchodní organizace : ruku v ruce směrem k vypořádání se s klimatickými změnami

Global trade and customs journal, Vol. 15, (2020) No. 1, p. 15-23

Evropská unie plánuje výrazně snížit emise oxidu uhličitého s cílem učinit do r. 2050 EU uhlíkově neutrální. Mj. se plánuje zavedení tzv. přeshraničního uhlíkového vyrovnávacího mechanismu (border carbon adjustment, BCA). Autorky v článku analyzují, jaké podmínky by toto opatření mělo splňovat, aby bylo kompatibilní s legislativou Světové obchodní organizace. Zejména se jedná o kompatibilitu s články II.2 a III.2 GATT a následně s dalšími ustanoveními (mj. články III a I GATT). - Poznámky. -- Článek je součástí tematicky zaměřeného čísla „Women in trade“.

Minority report : Brussels edition

Minority report : bruselské vydání

The Economist, Vol. 434, (2020) No. 9184, p. 25

Na počátku března 2020 byla představena nová evropská legislativa, která by měla vést k tomu, že se členské státy EU stanou do r. 2050 klimaticky neutrálními. Otázkou je ovšem politická průchodnost celého plánu. Kdo by jej tedy mohl zmařit? V článku je diskutováno Polsko a dále paradoxně Německo, které v minulosti zablokovalo řadu jiných opatření a které dříve mj. z důvodu lobbování automobilového průmyslu nebylo schopné přijmout přísnější protiemisní opatření.

Lyndsay Walsh

Tackling inequality

Vypořádat se s nerovností

Finance & development, Vol. 56, (2019) No. 4 (December), p. 39-41

Analýza vztahu nerovnosti a klimatických změn v současném světě. Autorka spatřuje v klimatických změnách ukázkou nerovností mezi nízkopříjmovými a rozvinutými státy světa ve 21. století. Evropské země a USA vyprodukují 48 % skleníkových plynů, zatímco celý africký kontinent pouze 3,8 %, nicméně dopady klimatických změn se odrážejí především v životních podmínkách obyvatel rozvojových zemí. Globální oteplování zvyšuje nerovnost mezi státy i v rámci jednotlivých zemí (tzv. klimatická gentrifikace) a je předpovídán výrazný nárůst klimatické migrace. Autorka navrhuje, jak se s daným problémem vypořádat. -- Viz i další příspěvky monotematického čísla The economics of climate.

Ostatní

Nicola Upton

Brexit? So what!

Brexit? A co!

Handelsblatt, Jg. 2020, Nr. 42 (28.2.2020), S. 14-15

Britské obchodní školy přes očekávání nezaznamenaly pokles zájmu studentů v souvislosti s brexitem. Od r. 2018 mírně poklesl zájem studentů ze zemí EU, nicméně se zvýšil zájem o studium v Británii mezi uchazeči z Indie a Číny. Potenciálně komplikovanější situace nastává u pedagogů a vědeckých pracovníků ze zahraničí, stejně jako v oblasti financování po skončení přechodného období po brexitu.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 64, (2020) č. 11**

Vyvláštění jako zbraň proti bolševismu - komentář J. Rákosníka (s. 8-9); Cena ropy klesla takřka o třetinu (s. 10); Jak koronavirus změní svět - téma čísla (s. 12-23); Zelená politika může pokrýt trhy - rozhovor s Petrem Koblicem, generálním ředitelem Burzy cenných papírů Praha, o regulaci kapitálového trhu, pasivním investování, propadu akciového trhu a hrozbách pro světovou ekonomiku (s. 24-29); Novela měla zjednodušit orientaci v zákonech, přinesla však nevidaný chaos - novela sbírkového zákona (s. 30-32); Pokud šéf přivede podnik ke krachu, bude muset dluhy zaplatit - žaloby na doplnění pasiv v rámci insolvence (s. 46-47).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 64, (2020) č. 12**

ČNB prudce snížila úrokové sazby - základní úroková sazba je 1,75 % (s. 8); Firmy zachraňují Česko - jak české podniky pomáhají státu bojovat s koronavirem - téma čísla (s. 10-17); Konec éry klidu, svět na dva roky zaplaví levná ropa - propad cen ropy a jeho příčiny i důsledky (s. 28-29); Alternativní data: zlatá žíla, kterou všichni chtějí těžit, jen nevědí jak (s. 34-35); Stav nouze zpřísňuje tresty i za prohřešky při podnikání (s. 44-45).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 64, (2020) č. 13**

OECD: Covid 19 je větší šok než finanční krize (s. 10); Jak uzdravit ekonomiku - téma čísla (s. 12-18); Stát pomůže se mzdami a pozastaví EET - kurzarbeit, bezúročná půjčka, odpuštění platby minimálních záloh na pojistné, odložení třetí a čtvrté vlny EET (s. 20-21); Ze soudních sporů se stává byznys. I v Česku se už do nich dá investovat - náklady na vedení soudního sporu a investice do soudních sporů (s. 30-33); Nová paušální daň slibuje podnikatelům méně papírování. Mohla by jim ale zavřít cestu k úvěrům (s. 46-47).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 64, (2020) č. 14**

Dramatický růst inflace nečekejme - pokles české ekonomiky v době karanténních opatření (s. 8-9); Rozjíždí se program na podporu podnikatelů - COVID II (s. 12); Ceny realit pod nátlakem virů - téma čísla o změnách cen bydlení v době pandemie (s. 14-19); Ani pandemie kormidlo dějin neotočí - rozhovor s historikem J. Rákosníkem (s. 20-27); Práva a povinnosti firem zasažených pandemií (s. 40-41); Rozmach práce z domova je prověrkou zákona i schopností manažerů (s. 42-45).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 64, (2020) č. 15**

Virus rozpoutal právní smršť - téma čísla přináší právního průvodce dobou koronaviru a rady pro podnikatele, firmy i jejich zaměstnance (s. 10-25); Žaloby na odškodnění za zavřené obchody mají šanci na úspěch, říká bývalý ústavní soudce S. Balík (s. 18-21); Musíme stavět nové přehradu - rozhovor s hydrologem B. Janským o tom, jak porazit sucho (s. 26-33); Amerika rozděluje miliardy, lobbisté mají žně a zdražují své služby (s. 40-41).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2020, č. 11**

Sto milionů do reverzu: v ČR vznikne první fond, který umožní investice do zpětných hypoték – FKI spol. Finemo (s. 16); Penzijní připojištění pod lupou: finanční správa přísněji hlídá dodatečná příznání (s. 17); Dokázali to? Z migrantů, kteří do Německa přišli od roku 2015, pracuje každý druhý – report o migraci (s. 26-27); Narušená statika: švýcarským bankovním sektorem otřásají skandály, bizarní osobní spory a personální změny (s. 28-29); Deflační koronavirus: proč se únorový inflační kvapík nebude opakovat – tempo růstu spotřebitelských cen v ČR (s. 38).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2020, č. 12**

Drtivý dopad: banky slibují odložení splátek a stát miliardy na úvěry. Rozjetá česká ekonomika ale přesto narazí – téma čísla o dopadech epidemie koronaviru na hospodářství ČR (s. 10-14); Pryč z Číny: americké společnosti se bojí investovat v Číně a chystají stěhování do jiných asijských zemí (s. 20-21); Fosilní comeback: levný benzin podkopává poptávku po elektromobilech a šetrnějších energetických opatřeních – pohled Financial Times (s. 26-27); Dolarová periferie: koronavirová pandemie bude zátěžovou zkouškou pro stabilitu nového finančního světa, ve kterém žijeme pro krizi 2008 (s. 36-38); Ve válečném stavu: centrální banky se připravují na další zásah proti velké koronavirové finanční krizi (s. 39).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2020, č. 13**

Aktivní hibernace: dosavadní kroky vlády a centrální banky jsou spíše improvizací než faktickým řešením současné krize - téma čísla o koronakrizi (s. 10-13); Vědci zahánějí supy: ekonomové navrhnou bleskovou novelu insolvenčního zákona (s. 14); Ekonomický reset: tuzemští miliardáři hromadí hotovost, sekají náklady, chystají se propouštět. A vyhlížejí lepší časy (s. 16-20); Nejlepší německý vynález: kurzarbeit se ukazuje jako nejúčinnější zbraň proti nezaměstnanosti - pohled Financial Times (s. 26-27); Globální břemeno: svět se kvůli koronaviru zadluhuje. Hledá se míra, kterou ještě unese - makroekonomický pohled na státní zadlužení (s. 35); Záchrana turismu v Česku: pokud krize potrvá měsíce, situaci mnozí provozovatelé hotelů a restaurací nezvládnou (s. 44-45).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2020, č. 14**

Propouštíme: vláda se na nás vykašlala, tvrdí zklamání podnikatelé. Kolabuje cestovní ruch i restaurace, hrozí zánik českého lázeňství i sklářství - téma čísla (s. 10-17); Kdo bude odškodněn? Vláda změnila právní základ ochranných opatření a ztížila tak případné náhrady škody (s. 18-19); Nájmy zdražují: kvůli prudkému oslabení české koruny budou muset nájemci platit více (s. 19); Prababička privatizace: Ukrajina chce po letech odkladů prodat stovky státních podniků (s. 28-29); Raději méně muziky: některé podniky měly potíže ještě před vypuknutím krize, ty na podporu nemají nárok - rozhovor s šéfem Českomoravské záruční a rozvojové banky Jiřím Jiráskem - podpora firem pomocí Covid I a Covid II (s. 34-37); Dvojí nemoc: v některých evropských zemích se může následkem šíření koronaviru snadno vrátit dluhová krize. Je proto nutná společná reakce Evropské unie (s. 38-40); Zkouška dluhem: evropské země budou muset významně prohloubit už tak vysoké zadlužení. Některé z nich to může zlomit (s. 41).

Hospodářské noviny**Sv. 64, (2020) č. 49 (10.3.2020)**

Cena ropy drasticky propadla: Saúdi a Rusové jsou na pokraji cenové války (s. 1 a 15); Otrěsy posílily jen a švýcarský frank (s. 2); Firmám zasaženým virem nabízí vláda půjčku (s. 3); Zádrhele pro euro: 16 let po vstupu do Evropské unie Česko zjišťuje, že přijetí eura nemusí nutně být hladký proces s jasnými pravidly, jak se původně očekávalo. Jde také o to, zda eurozóna nebude mít problém se ztrátami ČNB (s. 10-11); Hypotéky mohou nečekaně zlevnit: průměrná hypotéka prolomila dosavadní rekord. Je to kvůli drahým nemovitostem. Sazby teď mohou klesnout (s. 17).

Hospodářské noviny**Sv. 64, (2020) č. 54 (17.3.2020)**

Ekonomice pomůže snížení sazeb. Růst ale razantně zpomalí: EU pošle do ČR přes miliardu eur (s. 1); Jak to bude s odškodněním firem za ztráty při epidemii (s. 4); Evropskou unii kritizují za nečinnost. Její vláda se rozhoupala a nyní uzavírá svoji vnější hranici (s. 9); Vláda: buďte doma - stav nouze v ČR, pravidla vycházení, liberační balíček i lidská solidarita (s. 10-11); Co začít prodávat devizové rezervy - komentář bývalého guvernéra ČNB M. Singera (s. 12); Český autoland v ohrožení: automobilky přerušují výrobu v evropských továrnách kvůli obavám z koronaviru. Český autoprávní čeká propad a hrozí propouštění (s. 13); Přes úsilí centrálních bank burzy padaly. V USA nejvíce od roku 1987 (s. 14); Trh životního pojištění loni rostl nejrychleji za poslední tři roky (s. 16).

Účetnictví

Sv. 2020, č. 3

Daňové přiznání pro podnikající právnické osoby 2019 aneb Účetní pohled na sestavování daňového přiznání (2. část) (s. 2-17); Korespondence se správcem daně: doměřovací řízení (s. 18-20); Nejstarší tištěná učebnice účetnictví (s. 31-33); K připravované účetní legislativě se vyjadřovala i odborná veřejnost (s. 49-51).

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Vnější vztahy a komunikace
Oddělení Informační podpora a knihovna

Přehled nových knih

Přehled nových knih

Daně.....	43
Ekonomické vědy. Ekonomie	43
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny	44
Informatika. Počítače	44
Podnik a podnikání.....	44
Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství	45
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	45
Právo.....	45
Statistika. Demografie. Sociologie.....	47
Účetnictví	48
Veřejné finance. Rozpočet	48
Ostatní	49

Daně

29561

Jiří Dušek, Jaroslav Sedláček

Daňová evidence podnikatelů 2020

Praha : Grada, 2020, 144 stran : tabulky

Praktické informace o vedení daňové evidence. Vymezení základních pojmů. Předmět a cíl, forma a obsah daňové evidence. Povinnost podání daňového přiznání. Sdružení od roku 2019. Papírový režim EET. Přehled uplatnitelných slev. Nejčastější chyby. Komplexní příklad vedení daňové evidence. Vzor vyplněného daňového přiznání za rok 2019. - Sedmnácté vydání - ISBN: 978-80-271-1035-3 (brožováno)

E-9611

Viktor Jacina and Jan Mareš ; reviewed by Kamil Galuščák (Czech National Bank), Daniel Münich (CERGE-EI)

Changes in the Czech tax-benefit system : long-run effects

Změny v daňově-dávkovém systému v České republice : dlouhodobé účinky

Praha : Ministerstvo financí ČR, 2020, 21 stran : tabulky, grafy, vzorce

Studie popisuje metodický rámec pro simulaci makroekonomických dopadů změn v daňově-dávkovém systému. Dlouhodobý efekt simulovaných parametrických změn je výsledkem vzájemné interakce mikrosimulační části s modelem ekonomické rovnováhy. V praktické části ilustrují autoři využití modelu na relevantních scénářích hypotetických úprav daňově-dávkového systému v České republice. - Poznámky, přílohy. - ISBN: 978-80-7586-034-7 (brožováno) Plný text dostupný z: <http://www.mfcr.cz/studie>

29548

Petr Pelech, Iva Rindová

Zdanění mezd, platů a ostatních příjmů ze závislé činnosti v roce 2020

Olomouc : ANAG, 2020, 431 stran

Podrobný výklad ustanovení zákona o daních z příjmů přímo či nepřímo se dotýkajících procesu výpočtu měsíčních daňových záloh a měsíčních bonusů na děti v roce 2020. Ve svém úvodu obsahuje příručka vstupní informace ke zdaňování příjmů a přehled legislativy. Následující první část vysvětluje proces zdanění končící odvodem správci daně (příjmy ze závislé činnosti, zvláštní nepeněžní příjmy zaměstnanců, daňové osvobození, způsoby výpočtu daňové zálohy z měsíční mzdy, daňové zvýhodnění na dítě, proces vyúčtování, přílohy a výkazy atd.). V dalších částech příručky jsou uvedeny typové příklady zdaňování mezd, odpovědi na nejčastější dotazy z praxe a vybrané vzory tiskopisů pro rok 2020. Závěrečná kapitola nabízí znění vybraných ustanovení zákona o daních z příjmů, pokynů řady D, vyhlášek, vybraných ustanovení daňového řádu, dalších souvisejících zákonů a tabulky pro výpočet měsíčních záloh a pro výpočet celoroční daňové povinnosti. - 28. aktualizované vydání - ISBN: 978-80-7554-255-7 (brožováno)

Ekonomické vědy. Ekonomie

29564

Jan Pichrt, Radim Boháč, Jakub Morávek (eds.)

Sdílená ekonomika tři roky poté - závěry a perspektivy

Praha : Wolters Kluwer, 2019, 287 stran

Sborník příspěvků pojednávající o problematice sdílené ekonomiky z různých hledisek a z perspektiv řady právních oborů. Jedná se o závěrečný výstup projektu „Sdílená ekonomika – sdílený právní problém?“ v pořadí třetí konference na Právnické fakultě Univerzity Karlovy v roce 2019. Autoři se věnují jednak hodnocení závěrů dosažených v uplynulých letech a jednak dílčím specifickým otázkám, které jsou spojeny s konkrétními situacemi souvisejícími se sdílenou ekonomikou. Sborník je rozdělen do tří částí. První část se zabývá pracovněprávními aspekty sdílené ekonomiky (např. náhrada újmy v digitální době, platformová práce, evidence pracovní doby při práci s informačními technologiemi).

Druhá část sborníku se zabývá daňovými a finančními aspekty sdílené ekonomiky (např. přístup k regulaci daně z příjmů, regulace sdílené ekonomiky na kapitálovém trhu, kryptoaktiva, virtuální měny, P2P leading) a obsahuje celkem deset statí. Závěrečná část se zabývá dalšími souvisejícími aspekty problematiky (např. sdílení automobilů, sdílení a podnikání). - Vydání první - Částečně slovenský text. - ISBN: 978-80-7598-591-0 (brožováno)

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

29545

Marek Pavlík a kolektiv

Regiony budoucnosti : spolupráce, bezpečí, efektivita : inspirace pro rozvoj měst a regionů s příklady dobré praxe

Praha : Grada, 2020, 221 stran : ilustrace, mapy

Publikace se věnuje řízení regionů a spolupráci všech zainteresovaných skupin s cílem kvalitnějšího života v regionech a zvýšení jejich konkurenceschopnosti. Přibližuje metody hodnocení ukazatelů kvality života v regionu. Po úvodním vymezení pojmů se další kapitoly věnují způsobům hodnocení regionálního rozvoje pomocí indikátorů kvality života a popisem těch subjektů v regionech, které se podílejí na jeho rozvoji. Následují příklady dobré praxe z ČR i z ciziny. Jak budou vypadat regiony budoucnosti v roce 2050? V další části jsou nastíněny trendy a scénáře vývoje podnikání, ve vzdělávací a výzkumné oblasti i v působení obcí. Poslední část se věnuje problému vyliďňování malých obcí. V publikaci jsou prezentovány možnosti finančních zdrojů pro realizaci smart projektů (včetně PPP), doporučení pro rozvoj chytrých regionů. Text vychází mj. ze závěrů výzkumu Smart Region v ČR (na úrovni NUTS 3) a kvalitativního výzkumu o tom, jak budou vypadat regiony v budoucnu. - První vydání - ISBN: 978-80-271-1310-1 (brožováno)

Informatika. Počítače

29568

Vladimír Smejkal, Tomáš Sokol, Jindřich Kodl

Bezpečnost informačních systémů podle zákona o kybernetické bezpečnosti

Plzeň : Čeněk, 2019, 378 stran : ilustrace

Komplexní pojetí problematiky bezpečnosti IS/IT – od právních předpisů, přes technické normy až po doporučené postupy (best practice) a právní aspekty. Publikace poskytuje výklad včetně návodu, jak postupovat při aplikaci v praxi. První část je věnována problematice bezpečnosti jako takové, legislativě, útokům na IS/IT a jejich trestněprávní kvalifikaci. Druhá část se věnuje popisu možných typů kybernetických útoků, které ohrožují IS/IT v organizacích všeho druhu. Podrobně je analyzován jak zákon o kybernetické bezpečnosti, tak jeho prováděcí předpisy, zejména nová vyhláška č. 82/2018 Sb. Na tuto část navazuje popis technických norem a dalších systémů doporučených postupů a řízení rizik. Závěrečná část je věnována trestní odpovědnosti fyzických a právnických osob vyplývající ze zákona o kybernetické bezpečnosti. - ISBN: 978-80-7380-765-8 (vázáno)

Podnik a podnikání

29567

Jiří Fotr, Ivan Souček

Scénáře pro strategické rozhodování a řízení : jak se efektivně vyrovnat s budoucími hrozbami a příležitostmi

Praha : Grada, 2020, 235 stran : ilustrace

Významným nástrojem podpory strategického rozhodování a řízení v podmínkách dynamických změn podnikatelského prostředí v období nejistot jsou scénáře představující varianty možného budoucího vývoje. Základem tvorby scénářů je stanovení trendů klíčových faktorů ovlivňujících volbu strategie a identifikace dvou klíčových nejistot. Jejich kombinací se pak vytvoří čtyři odlišné scénáře vývoje budoucnosti, které jsou základem tvorby a výběru variant strategie. Oblastí uplatnění scénářů není

jenom byznys, ale jejich využití je podstatně širší, např. ve veřejné a státní správě. Publikace srozumitelně a se zaměřením na praxi představuje metody tvorby scénářů, postup získávání a zpracování informací pro jejich tvorbu a aplikaci scénářů ve strategickém rozhodování a plánování. Zároveň jsou zmíněny i jejich nástrahy, bariéry a kritické pohledy na scénáře. Výklad doplňuje řada příkladů. - První vydání - ISBN: 978-80-271-2020-8 (brožováno)

Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství

29563

Lenka Veselá

Jak bydlet a podnikat v nájmu

Praha : Grada, 2020, 323 stran

Praktická příručka nabízí ucelený přehled právní úpravy související s nájmem bydlení a podnikáním v pronajatých prostorách. Obsahuje komplexní a ucelený přehled informací z občanského zákoníku pro všechny, kteří se o problematiku nájemního práva zajímají (vlastník nemovitostí, pronajímatel, správce bytového fondu, BS, SVJ, nájemce, zástupci úřadů měst a obcí spravující bytový fond). Příručka obsahuje též odpovědi na nejčastější otázky vyplývající z praxe i praktické vzory smluv a podání. - První vydání - ISBN: 978-80-271-2590-6 (brožováno)

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

29565

B. Šubrt, Zdeňka Leiblová, Věra Příhodová, Alena Skoumalová, Antonín Daněk, Michal Ztratil, Helena Přikrylová, Dana Lukešová, Jana Dorčáková, Martin Mikyska

Abeceda mzdové účetní 2020

Olomouc : ANAG, 2020, 655 stran : tabulky

Výklad jednotlivých oblastí mzdového účetnictví doplněný praktickými příklady. Vzory dokumentů s ukázkou správného vyplnění formulářů a odkazy na příslušná zákonná ustanovení. Publikace obsahuje výklad těchto témat: osobní a mzdová agenda, pracovněprávní a mzdové minimum, průměrný výdělek, srážky ze mzdy, povinnosti zaměstnavatelů k úřadu práce a vzájemné vztahy, daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, zdravotní pojištění, pojistné na sociální zabezpečení, dávky nemocenského pojištění, důchodové pojištění, náhrada majetkové a nemajetkové újmy a bezdůvodné obohacení, odškodňování pracovních úrazů a nemocí z povolání. Změny pro rok 2020. - 30. aktualizované vydání - Přehled důležitých údajů platných k 1.1.2020. - ISBN: 978-80-7554-253-3 (kroužková vazba)

Právo

29566

Lukáš Michna

Programování pro právníky : právníkův průvodce možnostmi, jak si se znalostí základů programování usnadnit práci a zpříjemnit život

Praha : Wolters Kluwer, 2019, xv, 159 stran : ilustrace

Možnosti programové algoritmicizace právních problémů a automatizace právních dokumentů. Proč by měl umět právník programovat? Důvodem jsou rutinní úkoly, které vyžadují stále stejné činnosti, pouze s jinými daty. Autor srozumitelně a čtivě vysvětluje obecné základní informace a zároveň na jednotlivých příkladech ukazuje, jak s programováním začít. Ve svém výkladu se zaměřuje na jazyk HTML, CSS kaskádové styly, základy Javascriptu, algoritmicizaci aj. (Bootstrap, Node.js, Electron, GitHub). Po prostudování knihy by měl čtenář mít představu, co programování obnáší a měl by být schopen připravit si jednoduchý pomocný program, jako např. v knize uvedenou aplikaci pro výpočet soudního poplatku. - Vydání první - ISBN: 978-80-7598-659-7 (brožováno)

15392/89

Ústavní soud České republiky

Sbírka nálezů a usnesení. Svazek 89, ročník 2019 - II. díl

V Praze : C.H. Beck, 2019, 851 stran +1 CD ROM

Sbírka obsahuje v chronologickém pořadí všechny přijaté nálezy a stanoviska Ústavního soudu. Každý nálezy je opatřen výstižným názvem a právní větou umožňující rychlou a věcnou orientaci. V tomto díle jsou zveřejněny nálezy č. 64 až 118 a usnesení č. 2 až 7 z roku 2018. - Vydání první - CD ROM s obsahem a s věcným rejstříkem svazků, tj. od č. 1 do č. 89. - ISBN: 978-80-7400-771-2 (vázáno)

29547

Jan Venclík

Střety legitimit v Evropské unii : nepřímá, parlamentní, technokratická a procedurální legitimita v teorii a ústavní praxi

Praha : Leges, 2019, 152 stran

V první části autor rozebírá pojem legitimacy v liberální demokracii a některé teoretické příspěvky týkající se hledání legitimacy v EU. V druhé části, při analýze jednotlivých modalit legitimacy v EU, tj. legitimacy nepřímé, parlamentní, technokratické a procedurální, si všímá jejich vzájemné nevyváženosti v období po přijetí Lisabonské smlouvy. Hlavní tezí knihy je, že deficit legitimacy EU je především deficitem demokratické reprezentace, přičemž bez plnohodnotné reprezentace se na evropské úrovni nelze obejít. Etablování substantivní demokratické reprezentace je institucionální problém. Řešení nespočívá jen v přidávání pravomocí Evropskému parlamentu (popřípadě Komisi). Stejně tak jde o složení a fungování evropských institucí zejména v legislativním procesu. Neobejdou se bez viditelného politického soupeření v evropských otázkách, větší informovanosti a stále přítomné interakci zvolených zástupců s veřejností. Současná podoba (a praxe) evropských institucí však neskýtá pobídky pro rozvinutí plnohodnotné reprezentace. - Vydání první - ISBN: 978-80-7502-401-5 (brožováno)

E-9612

The arbitration review of the Americas 2020 :a Global Arbitration Review special report**Přehled arbitráží Severní a Jižní Ameriky 2020 : zvláštní zpráva rozhodčí instituce Global Arbitration Review**

London : Law Business Research, ©2019, vi, 107 stran : fotografie

Přehled arbitráží Severní a Jižní Ameriky v 17 kapitolách poskytuje neocenitelnou retrospektivu od 35 předních odborníků. Příspěvatelé společně zachycují a interpretují nejvýznamnější mezinárodní rozhodčí události roku 2019, podporované poznámkami pod čarou a příslušnými statistikami. Toto vydání se týká Argentiny, Bolívie, Kanady, Kolumbie, Ekvádoru, Mexika, Panamy a Spojených států. - Poznámky. - ISBN: 978-1-83862-207-7 (brožováno)

29551

editor Amy C Kläsener

The guide to M&A arbitration**Průvodce po arbitrážích fúzí a akvizicích**

London : Law Business Research, ©2019, vi, 215 stran :

Příručka pro rozhodování o fúzích a akvizicích je praktický průvodce, jehož cílem je poskytnout vodítko k tomu, na co by měly strany fúzí při sporech myslet. 36 odborníků z různých prostředí popisuje, jak těmto sporům zabránit a jak je nejlépe řešit. Průvodce je rozdělen do dvou částí. Část I se skládá z 8 kapitol o plánování a procedurálních otázkách, které pokrývají vše od vypracování klauzulí až po strukturu smluv s cílem minimalizovat možnosti sporů. Část II nabízí geografický přehled významných rozdílů ve vnitrostátních právních předpisech, které mohou ovlivnit výsledek sporu. - Second edition - Poznámky, přílohy. - ISBN: 978-1-83862-213-8 (vázáno)

29544

Jakub Tomšej

Zákoník práce v praxi : komplexní průvodce s řešením problémů

Praha : Grada, 2020, 195 stran

Základní výklad zákoníku práce a souvisejících právních předpisů, doplněný o řadu praktických příkladů, vzorů právních dokumentů a odkazů na judikaturu. Názvy kapitol: Pracovní právo a závislá práce; Vznik pracovního poměru a pracovní smlouva; Změny pracovního poměru; Skončení pracovního poměru; Pracovní doba; Odměňování; Atypické pracovní právní vztahy (dohody, kratší pracovní úvazky); Pracovní právní spory; Zástupci zaměstnanců. Aktuální znění k 1.1.2020. - 2. vydání - ISBN: 978-80-271-2929-4 (brožováno)

Úplné znění zákonů (ÚZ)

29540/1358

Cenové předpisy : zákon o cenách, působnost státu a obcí, seznam zboží s regulovanými cenami, nový cenový výměr MF č. 01/2020 : redakční uzávěrka 27.1.2020

29540/1359

Kontrola veřejných financí. Majetek státu : redakční uzávěrka 10.2.2020

29540/1357

Rozpočet a financování : obce, kraje, hl. město Praha, organizační složky státu, příspěvkové organizace, svazky obcí : zákony, nařízení vlády, vyhlášky : redakční uzávěrka 27.1.2020

29540/1355

Sociální pojištění pojistné na sociální zabezpečení, nemocenské pojištění, důchodové pojištění, organizace a provádění sociálního zabezpečení : redakční uzávěrka 20.1.2020

29540/1356

Sociální zabezpečení : státní sociální podpora, dávky pro osoby se zdravotním postižením, sociální služby, pomoc v hmotné nouzi, životní a existenční minimum : redakční uzávěrka 20.1.2020

29540/1361

Účetnictví nevýdělečných organizací : zákon o účetnictví, vyhláška pro podvojně účetnictví nevýdělečných organizací, vyhláška pro jednoduché účetnictví, České účetní standardy pro nevýdělečné organizace : redakční uzávěrka 10.2.2020

29540/1360

Účetnictví veřejného sektoru : obce, kraje, hl. město Praha, organizační složky státu, příspěvkové organizace, fondy, další vybrané účetní jednotky : redakční uzávěrka 10.2.2020

Statistika. Demografie. Sociologie

29552

OECD

A broken social elevator? : how to promote social mobility**Sociální výtah mimo provoz? : jak podpořit sociální mobilitu**

Paris : Organisation for Economic Co-operation and Development, 2018, 351 stran : tabulky, grafy, rámečky, vzorce

Tato zpráva poskytuje nové důkazy o sociální mobilitě v souvislosti se zvýšenými nerovnostmi příjmu a příležitostí v OECD a vybraných rozvíjejících se ekonomikách. Pokrývá aspekty sociální mobility mezi rodiči a dětmi a mobility osobního příjmu v průběhu života a jejich určujících faktorů. Zpráva ukazuje, že sociální mobilita rodičů a potomků je nízká v různých dimenzích výdělků, vzdělání, povolání a zdraví a že totéž převládá v mobilitě osobního příjmu v průběhu životního cyklu. Nedostatek sociální mobility má hospodářské, společenské a politické důsledky. - Poznámky, přílohy. - ISBN: 978-92-64-30107-8 (brožováno)

Účetnictví

29549

Petr Ryněš

Podvojně účetnictví a účetní závěrka průvodce podvojným účetnictvím k 1.1.2020

Olomouc : ANAG, 2020, 1116 stran : tabulky

Vedení podvojného účetnictví pro podnikatele v roce 2020, sestavování účetní závěrky za rok 2019 a přehled změn v účetnictví od 1.1.2020 ve všech právních a daňových souvislostech. Legislativní úprava účetnictví v ČR a navazující právní předpisy pro podnikatele. Vedení podvojného účetnictví podnikatelů s vysvětlením vazeb na zákon o účetnictví, vyhlášku a české účetní standardy. Návod a řešení některých problematických oblastí. Účetní závěrka, a to zejména sestavení a obsah přílohy k účetní závěrce a účetní výkaz rozvahy a výkaz zisku a ztráty v platném znění pro účetní závěrku 2019 s vazbou na účtovou osnovu a vzorový účtový rozvrh. - 20. aktualizované vydání - Znění základních legislativních předpisů. - ISBN: 978-80-7554-254-0 (brožováno)

29550II

Miroslava Nebuželská, Magdalena Vyškovská

Účetní závěrka nestátních neziskových organizací za rok 2019 prakticky. Povinnosti plátce daně vůči daňovým rezidentům poskytujícím služby v ČR

Praha : Svaz účetních České republiky, 2020, 64 stran

Základní účetní povinnosti nestátních neziskových organizací, které tvoří různorodou skupinu právnických osob, nejen co do právní formy, ale i charakteru činnosti. Tyto organizace vedou buď jednoduché nebo klasické podvojně účetnictví. Následuje výklad povinností organizací, jako jsou sestavení účetní závěrky za rok 2019, vykazování hlavní a hospodářské činnosti, vykazování a účtování výnosů a nákladů, vykazování a účtování majetku a závazků a vlastních zdrojů aj. Povinnosti českého plátce daně vůči daňovým rezidentům, kteří poskytují služby na území ČR, z pohledu daně z příjmů nejen ve světle nového metodického pokynu z prosince 2019 (čj. 79599/19/7100-40113-010370). Informace o vydání tohoto Metodického pokynu GFŘ k postupu při zdaňování příjmů daňových rezidentů z činnosti vykonávaných prostřednictvím stále provozovny. - ISBN: 978-80-7626-004-7 (brožováno)

29562

Magdalena Králová, Miloslav Hejret

Zákon o účetnictví s komentářem : s účinností od 1.1.2020

Praha : Grada, 2020, 111 stran

Znění zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Úvodní komentář provádí principy, na nichž je zákon o účetnictví postaven, rozsahem a způsobem vedení účetnictví, včetně účetních dokladů a knih i účetní závěrkou se všemi jejími souvislostmi. V závěrečné kapitole jsou popsány změny připravované účetní legislativy. - 1. vydání - ISBN: 978-80-271-1047-6 (brožováno)

Veřejné finance. Rozpočet

29569

Ivana Schneiderová, Martin Tocauer

Rozpočtová skladba 2020

[Praha] : Acha obec účtuje, 2019, 292 stran

Vyhláška č 323/2002 Sb. o rozpočtové skladbě v aktuálním znění pro rok 2020 s komentářem. Úplné znění rozpočtové skladby se zapracováním novelizovaných ustanovení (ta jsou zvýrazněna a okomentována). Rozpočtový proces obcí a dobrovolných svazků obcí. Právní rámec rozpočtového procesu obcí a dobrovolných svazků obcí. - Odkaz na doplňující materiál na stránkách www.obecuctuje.cz. - ISBN: 978-80-905420-9-9 (brožováno)

Ostatní

29570

Yuval Noah Harari ; z anglického originálu přeložila Zdena Gubalová

21 lekcí pro 21. století

Voznice : LEDA, 2019, 381 stran

Autor se zaměřuje na současné dění ve společnosti a odpovědi na zásadní otázky: co znamená být člověkem v současné chaotické době? Kam směřují hlavní společenské síly světa a které z nich pravděpodobně ovlivní planetu? V jednadvaceti kapitolách věnovaných jednotlivým závažným problémům současnosti zkoumá Harari, co znamená být člověkem ve věku šířícího se chaosu. Upozorňuje na zásadní politické, technologické, sociální a existenciální otázky, jež před lidmi vyvstávají tváří v tvář proudu dezorientujících změn. Pokud chce lidstvo přežít ve světě plném čím dál ostřejších protikladů, musí na tyto otázky odpovědět. Obsah publikace je rozčleněn do pěti částí: Problém vědecko-technické revoluce; Problém politiky (civilizace, nacionalismus, náboženství); Zoufalství a naděje (terorismus, válka, pokora); Pravda (neznalost, spravedlnost, éra postpravdy); Houževnatost (vzdělání, smysl, meditace). - Vydání první - ISBN: 978-80-7335-612-5 (vázáno)

29571

Václav Klaus

30 let cesty ke svobodě, ale i zpět

Praha : Mladá fronta, 2019, 101 stran

V. Klaus komentuje uplynulých třicet let od změny společenského systému v ČR v listopadu 1989. Co zásadního se za uplynulých třicet let změnilo? Autorovi jde o připomenutí toho, oč bezprostředně po 17. listopadu 1989 společnost usilovala a co je v současnosti zapomínáno. Vyjadřuje se k polistopadové transformaci a obhajuje oprávněnost tehdejších postojů, logiky a podstaty prováděných transformačních kroků (cílem byla systémová změna). Zároveň se V. Klaus ohlíží za tím, v co se transformace vyvinula a kam naši společnost před třiceti lety zahájené trendy a tendence v současnosti vedou (postupný zvrat původního polistopadového uspořádání). - První vydání - ISBN: 978-80-204-5457-7 (vázáno)

29553

Vaclav Smil

Growth : from microorganism to megacities

Růst : od mikroorganismů k megaměstům

Cambridge, Massachusetts ; London, England : MIT Press, 2019, xxv, 634 stran : obrázky, grafy
Růst je nevysloveným a jednoznačným cílem našeho individuálního i kolektivního úsilí. Řídí životy mikroorganismů a galaxií, utváří schopnosti našich mimořádně velkých mozků a bohatství našich ekonomik. Růst se projevuje v ročních přírůstcích kontinentální kůry, rostoucím hrubém domácím produktu, grafem růstu dítěte, šířením rakovinných buněk. V této knize Václav Smil nabízí systematické zkoumání růstu přírody a společnosti, od drobných organismů po trajektorie říší a civilizací. Autor přivede čtenáře od bakteriálních invazí přes metabolismy zvířat k megaměstům a globální ekonomice. Začíná s organismy, jejichž zralé velikosti sahají od mikroskopických po obrovské, podívá se na mikroby způsobující onemocnění, pěstování základních plodin a růst člověka od dětství do dospělosti. Zkoumá růst energetických přeměn a uměle vytvořených předmětů, které umožňují vývoj ekonomických činností, které byly zásadní pro civilizaci. Nakonec se zaměřuje na růst v komplexních systémech, počínaje růstem lidských populací až po růst měst. Uvažuje o výzvách, které sledují růst říší a civilizací, a vysvětluje, že můžeme zmapovat růst organismů napříč jednotlivými a evolučními časy, ale že pokrok společností a ekonomik, ne tak lineárních, zahrnuje jak pokles, tak obnovu. Smil nám říká, že trajektorie moderní civilizace, vedená konkurenčními imperativy hmotného růstu a biosférických limitů, zůstává nejistá. - ISBN: 978-0-262-04283-3 (vázáno)

E-9620

autoři Ondřej Šefců, Petr Valenta

Paláce Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky = Palaces of the Chamber of Deputies of the Parliament of the Czech Republic

Praha : Ivan Král - nakladatelství, 2017, 77 stran : ilustrace (barevné)

Historie malostranských paláců, které se po kompletní rekonstrukci v 90. letech 20. století staly sídlem Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. - ISBN: 978-80-87324-24-0 (brožováno)

29546

Astrid Lorenz, Hana Formánková (eds.)

Politický systém Česka

Brno : Centrum pro studium demokracie a kultury (CDK), 2019, 271 stran : ilustrace

Přehled o systému vlády v Česku, společnosti, politických stranách, médiích i vybraných politikách – zahraniční, hospodářské, migrační a regionální. Příspěvky se soustředí na hlavní znaky české politiky a společnosti a na jejich souvislosti s EU. Autoři v nich analyticky zkoumají, zda se země odklání od demokratizace započaté po roce 1989 nebo zda dosavadní interpretace politického vývoje spočívaly na nesprávných předpokladech a teoretických konceptech. Autoři popisují proměnu vnímání demokracie v Česku v posledních letech a s ní související podání krize demokratizace, sledují důležité vývojové body a třídí poznatky také na pozadí srovnání s ostatními státy. - 1. vydání - Částečně z němčiny přeložily Iva Kratochvílová, Jana Ogrocká. - ISBN: 978-80-7325-483-4 (brožováno)

29495

Tom Nichols

The death of expertise : the campaign against established knowledge and why it matters**Smrt odbornosti : kampaň proti zavedeným znalostem a proč je podstatná**

New York : Oxford University Press, ©2017, xv, 252 stran

Proč má názor odborníka pro mnoho lidí ve veřejné debatě stejnou váhu jako laický názor podepřený vyhledáváním na internetu a fakta pomalu přestávají být důležitá? Důsledky ignorování faktů a nedůvěry k odborníkům se ve své knize zabývá americký expert na národní bezpečnost Tom Nichols. Podle něj žijeme v éře globálního narcismu a informace konzumujeme jako nezdravé jídlo. Díky technologiím a zvyšující se úrovni vzdělání máme přístup k mnohem většímu množství informací než kdykoli předtím. Dnes každý ví všechno: pouze rychlým prolétnutím po WebMD nebo Wikipedii se průměrní občané domnívají, že jsou na stejné úrovni jako lékaři a diplomaté. Všechny hlasy, i ty nejsměšnější, vyžadují, aby byly brány stejně vážně, a jakýkoli požadavek na opak je odmítnut jako nedemokratické elitářství. Autor v knize ukazuje, jak k tomuto odmítnutí odborníků došlo: díky otevřenosti internetu, vzniku modelu zákaznických služeb ve vysokém školství a transformaci zpravodajského průmyslu na čtyřadvacetihodinový zábavní automat. Paradoxně, stále více demokratické šíření informací, spíše než vytváření vzdělané veřejnosti, místo toho vytvořilo armádu špatně informovaných a rozhněvaných občanů, kteří odsuzují intelektuální úspěch. Když obyčejní občané věří, že nikdo neví víc než kdokoli jiný, může to znamenat, že demokratickým institucím hrozí buď populismus, technokracie, nebo v nejhorším případě kombinace obou. V knize nejde jen o objevení nového fenoménu, ale také o varování o stabilitě a přežití moderní demokracie v informačním věku, které je dnes ještě důležitější. - Poznámky. - ISBN: 978-0-19-046941-2 (vázáno)

Odbor Vnější vztahy a komunikace Oddělení Informační podpora a knihovna

Výpůjční doba knihovny

Pondělí a středa:

9:00 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

Úterý a pátek:

9:00 - 12:00

13:00 - 15:00

Čtvrtek:

9:00 - 12:00

Z toho pro veřejnost:

Pondělí a středa:

9:00 - 12:00

13:00 - 16:00

(v červenci a v srpnu do 15:00)

tel.:

257042588

e-mail:

knihovna@mfcz.cz

Informace pro veřejnost:

<http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/zakladni-informace>

Intranet:

<http://knihovna.mfcz.cz/oknihovne.php>